

Új kiadás – Sámuel első könyve

Az 1975-ben megjelent és 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia legújabb revíziójának próbakiadását tartja kezében a Tisztelt Olvasó. A Magyar Bibliatársulat 2006-ban kezdett hozzá a revízió előkészítéséhez, az észrevételek gyűjtéséhez. Munkánk most jutott el arra a pontra, hogy az egyházi bibliaolvasó közvélemény elé tárhatjuk a Szöveggondozó Bizottság revíziós munkájának gyümölcseit, köztük Sámuel első könyvét.

A bibliai szöveg gondozása során a következő revíziós alapelvekhez igyekeztünk tartani magukat: 1. Figyelembe vettük és értékeltük az 1990 és 2008 között beérkezett észrevételeket és javaslatokat. 2. Meg kívántuk őrizni az új fordítású Biblia alapvető szövegkritikai és fordítási döntéseit (a formális és a dinamikus ekvivalencia kiegyensúlyozott alkalmazása), a bibliai szöveg tagolását és az emelkedett, mai beszélt köznyelvi szintet. Ezeken a területeken csak akkor változtattunk az új fordítás szövegén, ha azt a mai írásértelmezési és fordításelméleti konszenzus megkövetelte. 3. Javítottuk a felismert nyomdahibákat, fordítási tévedéseket és archaikus (a mai beszélt nyelvben már nem használatos) kifejezéseket. 4. Igyekeztünk javítani a fordítás egységességén, következetességén. 5. Törekedtünk a „jó magyarságú” nyelvi megoldásokra, valamint arra, hogy az új bibliai szöveg felolvasva („szószéki használat”) is jól hangozzék. Legfőképpen pedig azt reméljük, hogy a revíziós munka eredményeként Isten igéje még inkább érthetően és tisztábban szólalhat meg magyar nyelven.

A most kézben tartott szöveget a Magyar Bibliatársulat tagegyházainak hivatalos honlapjain, pdf formátumban jelentetjük meg. A változtatott verseket pirossal különböztettük meg az 1990-es szöveghez képest változatlanul hagyott versektől.

Köszönjük az eddig kapott észrevételeket, és arra szeretnénk kérni mindenkit, hogy a revideált szöveggel kapcsolatos véleményével bátran keressen meg bennünket az info@bibliatarsulat.hu e-mail címen vagy levélben a 1113 Budapest, Bocskai út 35. postacímen.

Magyar Bibliatársulat

SÁMUEL ELSŐ KÖNYVE

1

Sámuel születése

¹Volt egy ember Rámátajim-Cófímból, Efraim hegyvidékéről, akinek Elkána volt a neve; efrátai volt, Jeróhámnak a fia, aki Elíhú fia, aki Tóhú fia, aki Cúf fia volt. ²Két felesége volt; az egyiknek Anna, a másíknak Peninná volt a neve. Peninnának voltak gyermekei, de Annának nem voltak gyermekei. ³Ez az ember évenként fölment a városából Silóba, hogy imádkozzon és áldozzon a Seregek URának. Ott pedig Éli két fia, Hofní és Fineás voltak az ÚR papjai. ⁴Amikor eljött az a nap, amelyen Elkána áldozni szokott, egy-egy részt adott feleségének, Peninnának, meg mindegyik fiának és lányának. ⁵Annának is csak egy részt adott, pedig Annát nagyon szerette, de az ÚR bezárta a méhét. ⁶Vetélytársa is sokat bosszantotta őt, hogy felingerelje, mivel az ÚR bezárta a méhét. ⁷Így történt ez évről évre: valahányszor fölment az ÚR házába, ezzel bosszantotta őt. Ő meg csak sírt, és nem evett semmit. ⁸Akkor ezt mondta neki a férje, Elkána: Anna, miért sírsz, és miért nem eszel? Miért vagy úgy elkeseredve? Nem érek én többet neked tíz fiúnál?

⁹Egyszer Anna fölkel, miután ettek és ittak Silóban. Éli pap meg ott ült egy széken az ÚR templomának az ajtófélfájánál. ¹⁰Az asszony lelke mélyéig elkeseredve könyörgött az Úrhoz, és keservesen sírt. ¹¹Azután ezt a fogadalmat tette: Seregek URa! Ha részvétellel tekintesz szolgálóleányod nyomorúságára, gondod lesz rám, és nem feledkezel meg szolgálóleányodról, hanem fiúgyermeket adsz szolgálóleányodnak, akkor egész életére az Úrnak adom, és nem éri borotva a fejét!

¹²Mivel hosszasan imádkozott az ÚR színe előtt, Éli figyelte az asszony száját. ¹³Anna ugyanis magában beszélt: csak az ajka mozgott, de nem hallatszott a hangja. Éli ezért azt gondolta, hogy részeg, ¹⁴és ezt mondta neki: Meddig motyogsz még itt részegen? Józanodj ki végre! ¹⁵Anna azonban így válaszolt: Nem, uram! Bánatos lelkű asszony vagyok. Nem ittam bort vagy részegítő italt, hanem a lelkemet öntöttem ki az ÚR előtt. ¹⁶Ne tartsd szolgálóleányodat elvetemült asszonynak, mert nagy bánatom és szomorúságom miatt beszéltem ilyen sokáig. ¹⁷Éli erre így válaszolt: Menj el békességgel! Izráel Istene teljesítse kérésedet, amivel hozzá folyamodtál! ¹⁸Ő pedig ezt mondta: Nézz jóindulattal szolgálóleányodra! Azután elment az asszony a maga útjára, evett, és nem volt többé szomorú az arca.

¹⁹Másnap reggel fölkeltek, imádkoztak az ÚR előtt, majd visszatértek otthonukba, Rámába. Amikor aztán Elkána a feleségével, Annával hált, az Úrnak gondja volt rá. ²⁰Egy idő múlva Anna teherbe esett, és fiút szült. Sámuelnek nevezte el, mert ezt mondta: Az Úrtól kértem őt.

²¹És mikor fölment az az ember, Elkána, egész háza népével, hogy bemutassa az Úrnak az évenkénti áldozatot, és teljesítse fogadalmát, ²²Anna nem ment el, hanem ezt mondta férjének: Majd az elváltatása után viszem el a gyermeket, hogy megjelenjék az ÚR előtt, és végleg ott maradjon. ²³A férje, Elkána ezt felelte neki: Tégy úgy, ahogy jónak látod. Maradj itthon, amíg elváltatod. Csak az ÚR tartsa meg ígését! Otthon maradt tehát az asszony, és szoptatta a fiát, míg el nem választotta.

²⁴Miután elváltotta, elvitte magával, és vele együtt vitt egy hároméves bikát, egy véka lisztet meg egy tömlő bort, és bevitte az ÚR házába, Silóba. A gyermek még kicsiny volt. ²⁵Akkor levágták a bikát, a gyermeket pedig bevitték Élihez. ²⁶Az asszony ezt mondta: Kérlek, uram! Az életemre esküszöm, uram, hogy én vagyok az az asszony, aki itt állt melletted és imádkozott az Úrhoz. ²⁷Ezért a gyermekért imádkoztam, és az ÚR teljesítette kérésemet, amivel hozzá folyamodtam. ²⁸Ezért most én is, kérésemnek megfelelően, felajánlom őt az Úrnak. Legyen egész életére az Úrnak ajánlva! És ott imádták az URat.

2

Anna hálaéneke

¹Akkor így imádkozott Anna:

Örömet szerzett szívemnek az ÚR,
felemelte arcomat az ÚR.

Tudok már mit felelni ellenségeimnek,
mert szabadításodnak örvendezhetek.

²Nincs olyan szent, mint az ÚR,
rajtad kívül senki sincsen,
nincs olyan köszikla,
mint a mi Istenünk.

³Ne beszéljetelek oly sokat büszkén, gőgösen,
ne hagyja el szátokat kérkedés!
Hiszen mindentudó Isten az ÚR,
és ő teszi mérlegre a tetteket.

⁴A hősök íja összetörik,
de akik a földre rogytak, az erő övét kötik magukra.

⁵A jóllakottak elszegődnek a betevő falatért,
de akik éheztek, folyton ünnepelnek.
Hetet szül, aki meddő volt,
és gyászol, akinek sok fia volt.

⁶Az ÚR megöl és megelevenít,
letaszít a sírba és újra felhoz onnét.

⁷Az ÚR tesz szegénnyé és gazdaggá,
megaláz és felmagasztal.

⁸Fölemeli a porból a szükölködőt,
és kiemeli a szemétből a szegényt,
az előkelők közé ülteti,
és örökségül főhelyet ad neki.

Mert az ÚRéi a föld oszlopai,
rájuk helyezte a földkerekséget.

⁹Híveinek lépteit ő vigyázza,
de a bűnösök a sötétben vesznek el.
Senkit sem tesz hőssé a maga ereje.

¹⁰Összetörnek, akik az Úrral perbe szállnak,
mennydörög ellenük az égben.
Megítéli az ÚR az egész földet,
de királyát megerősíti,
felkentjének hatalmat ad.

Éli fiainak a bűnei

¹¹Ezután Elkána hazament Rámába. A gyermek pedig az ÚR szolgálója lett Éli főpap felügyelete alatt.

¹²Éli fiai azonban elvetemült emberek voltak, nem törődtek az Úrral, ¹³sem azzal, hogy a papoknak a törvény szerint mi járt volna a néptől. Ha ugyanis valaki áldozatot mutatott be, odament a templomszolga, amikor a húst főzték, kezében egy háromágú villával, ¹⁴és beleszúrta az üstbe vagy fazékba, bográcsba vagy lábosba, és elvette a pap mindazt, ami a villára akadt. Így bántak egész Izráellel, amikor odajártak Silóba. ¹⁵Sőt mielőtt elfüstölögtették volna a kövérjét, odament a templomszolga, és ezt mondta az áldozó embernek: Adj a papnak sütni való húst, mert nem fogad el tőled főtt húst, csak nyersét! ¹⁶És

ha azt felelte neki az az ember, hogy előbb el kell füstölögtetni a kövérjét, és csak azután veheti el, amit megkíván, akkor ezt mondta neki: Most add ide, mert ha nem, erőszakkal is elveszem! ¹⁷Igen nagy volt tehát az ifjak vétke az ÚR előtt, mert megutálták az emberek az Úrnak szóló áldozatot.

¹⁸Sámuel pedig végezte szolgálatát az ÚR előtt, és ifjú létére gyolcs éfódot viselt.

¹⁹Anyja egy kis ruhát szokott készíteni, és évről évre elvitte neki, amikor férjével együtt fölment az évenkénti áldozat bemutatására. ²⁰Éli pedig megáldotta Elkánát feleségével együtt, és ezt mondta: Adjon neked az ÚR utódot ettől az asszonytól a felajánlott helyett, akit felajánlott az Úrnak! Azután hazamentek. ²¹És az ÚR rátekintett Annára, s az teherbe esett, és még három fiút és két lányt szült. A gyermek Sámuel pedig az Úrnál növekedett.

²²Éli igen öreg volt. Meghallotta, hogy mi mindent tesznek fiai egész Izráellel, és hogy azokkal az asszonyokkal hálnak, akik a kijelentés sátrának a bejáratánál teljesítenek szolgálatot. ²³Mondta is nekik: **Miért csináltok ilyeneket? Mert hallok gonosz dolgaitokat az egész néptől.** ²⁴**Ne tegyétek, fiaim, mert hallok, hogy nem jó hírt terjesztenek rólatok az ÚR népe körében.** ²⁵Ha ember vétkezik ember ellen, akkor Isten a döntőbíró, de ha az ÚR ellen vétkezik valaki, ki merne ott döntőbíró lenni? De nem hallgattak apjuk szavára, mert úgy tetszett az Úrnak, hogy megöli őket. ²⁶A gyermek Sámuel pedig nőttön-nőtt, és kedves volt mind az ÚR előtt, mind az emberek előtt.

Prófétai jövendölés Éli háza népe ellen

²⁷És eljött Istennek egy embere Élihez, és így szólt hozzá: Ezt mondta az ÚR: Világosan kijelentettem magamat atyád háza népének, amikor Egyiptomban, a fáraó házában voltak.

²⁸Izráel valamennyi törzse közül őt választottam ki a papi tisztségre, hogy feljárjon oltáromhoz, illatáldozatot mutasson be, és viselje az éfódot szíнем előtt. Atyád háza népének adtam Izráel fiainak minden tűzáldozatát. ²⁹**Miért tiporjátok lábbal véresáldozatomat és ételáldozatomat, amelyeket e hajlék számára rendeltem? Miért becsülöd fiaidat többre, mint engem, és miért hizlaljátok magatokat népem, Izráel minden áldozatának a legjavával?**

³⁰Ezért így szól az ÚR, Izráel Istene: Bár határozottan megmondtam, hogy a te háza népe, a te családod fog örökké szíнем előtt járni, most mégis így szól az ÚR: Nem így lesz! Mert akik engem dicsőítenek, azoknak dicsőséget szerzek, de akik engem megvetnek, gyalázatra jutnak. ³¹Eljön az idő, amikor összetöröm erődöt és családod erejét, és nem lesz öregember a házaiban. ³²Majd meglátod e hajlék romlását a sok jó helyett, amit tettem volna Izráellel. Bizony nem lesz öregember soha a házaiban. ³³Egyvalakit nem irtok ki oltárom mellől, hogy ne eposszem el egészen a szemed és gyötörjem halálra a lelkedet. De a többiek, a te háza népe a legszebb férfikorban fog majd meghalni. ³⁴Ez lesz számodra a jel, amely majd a két fiadon, Hofnín és Fineáson következik be: egy napon hálnak meg mindketten. ³⁵De támasztok majd magamnak hűséges papot, aki szívem és lelkem szerint cselekszik. Építek neki maradandó házat, és az én fölkenem előtt jár minden időben. ³⁶És aki megmarad háza népéből, eljön majd, leborul előtte egy kis pénzért és egy darab kenyérért, és ezt mondja: Fogadj fel engem bármilyen papi tisztségre, hogy ehessem egy falat kenyeret!

3

Sámuel elhívása

¹Az ifjú Sámuel pedig az ÚR szolgája volt Éli felügyelete alatt. Abban az időben ritkaság volt az ÚR igéje, nem volt gyakran látomás.

²Egy napon az történt, hogy Éli a szokott helyén feküdt. Szeme már meggyengült, alig látott. ³Az Isten mécsese még nem aludt ki, és Sámuel ott feküdt az ÚR templomában, ahol az Isten ládája volt. ⁴Az ÚR szólította Sámuel, és ő így felelt: Itt vagyok. ⁵Majd odafutott Élihez, és ezt mondta: Hívtál engem, itt vagyok. Ő azonban így válaszolt: Nem hívtalak, menj vissza, feküdj le! Elment tehát, és lefeküdt. ⁶De újra szólította az ÚR Sámuel, Sámuel pedig fölkel, és odafutott Élihez, és ezt mondta: Itt vagyok. Ő azonban így válaszolt: Nem hívtalak, menj vissza, feküdj le! Elment tehát, és lefeküdt.

odament Élihez, és ezt mondta: Hívtál engem, itt vagyok. Ő azonban így felelt: Nem hívtalak, fiam, menj vissza, fekjüdj le! ⁷Sámuel még nem ismerte az URat, mert az ÚR még nem jelentette ki igéjét neki. ⁸Az ÚR azonban harmadszor is szólította Sámuel. Ő pedig fölkelt, megint odament Élihez, és ezt mondta: Hívtál engem, itt vagyok. Ekkor értette meg Éli, hogy az ÚR szólítja az ifjút. ⁹Azért ezt mondta Éli Sámuelnek: Menj, fekjüdj le, és ha újból szólít, ezt mondd: Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád! Sámuel elment, és lefeküdt a helyére.

¹⁰Az ÚR pedig eljött, megállt, és szólította, mint azelőtt: Sámuel, Sámuel! Sámuel pedig így felelt: Szólj, mert hallja a te szolgád. ¹¹Akkor az ÚR ezt mondta Sámuelnek: **Én olyan dolgot fogok véghezvinni Izráelben, hogy aki csak hallja, belecsendül mind a két füle.** ¹²Azon a napon beteljesítem Élin mindazt, amit megmondtam háza népéről. Elkezdem, és be is végzem azt. ¹³Mert kijelentettem neki, hogy örök ítéletet hozok háza népére azért a bűnért, amelyről tudta, hogy fiai azzal átkot vonnak vele magukra, és mégsem fenyegette meg őket. ¹⁴Ezért megesküdtem Éli háza népének, hogy sohasem lehet kiengesztelni Éli háza népének a bűnét sem véres-, sem ételáldozattal.

¹⁵Sámuel pedig fekjüdt egész reggelig, és akkor kitérte az ÚR házának az ajtóit. De Sámuel nem mert elmondani Élinek a látomást. ¹⁶Éli azonban hívta Sámuel, és ezt mondta: Fiam! Sámuel! Ő pedig így felelt: Itt vagyok. ¹⁷Éli megkérdezte: Milyen kijelentést kaptál? Ne titkold el előttem! Ne segítsen téged az Isten se most, se ezután, ha eltitkolsz előttem egyetlen szót is mindabból, amit kijelentett neked! ¹⁸Elmondott azért neki Sámuel mindent, semmit sem titkolt el előtte. Éli pedig ezt mondta: Ő az ÚR. Tegye azt, amit jónak lát.

¹⁹Sámuel felnövekedett. Az ÚR pedig vele volt, és igéiből semmit sem hagyott beteljesületlenül. ²⁰És megtudta egész Izráel Dántól Beérsebáig, hogy az ÚR prófétájaként rendelte Sámuel. ²¹Az ÚR még többször is megjelent Silóban, és kijelentette magát az ÚR Sámuelnek igéje által Silóban.

4

¹Sámuel beszéde pedig eljutott egész Izráelhez.

A filiszteusok megverik Izráelt

Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és tábort ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. ²A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert.

³A hadinép visszavonult a táborba, és Izráel vénei ezt mondták: Miért veretett meg ma bennünket az ÚR a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Silóból az ÚR szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből! ⁴Ekkor a nép követeket küldött Silóba, és elhozták onnan a kerúbokon trónoló Seregek URának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofní és Fineás is ott volt Isten szövetségládájával. ⁵Amikor az ÚR szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásban tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. ⁶Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és azt kérdezték: Mi ez a nagy ujjongás, ami a héberek táborából hallatszik? És megtudták, hogy az ÚR ládája érkezett meg a táborba.

⁷Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! ⁸Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! ⁹Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgálj a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok!

¹⁰Harcoltak is a filiszteusok, és Izráel vereséget szenvedett. Mindenki hazafelé menekült, mert a vereség igen súlyos volt: elesett Izráelből harmincezer gyalogos. ¹¹Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofní és Fineás is meghalt.

Éli halála, Íkábód születése

¹²Egy benjámini férfi elfutott a csatatérről, és még aznap megérkezett Silóba megszaggatott ruhában, porral beszórt fejjel. ¹³Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba és elmondta a hírt, jajgatásban tört ki az egész város. ¹⁴Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: Mi ez a nagy lárma? Akkor az az ember gyorsan odament, és megmondta Élinek. ¹⁵Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemeivel alig látott. ¹⁶Az az ember ezt mondta Élinek: A csatatérről jövök, ma menekültem el a csatatérről! Éli ezt kérdezte: Mi történt, fiam? ¹⁷A hírnök így felelt: Megfutamodott Izráel a filiszteusok előtt, és igen súlyos vereség érte a népet. A két fiad, Hofnî és Fineás is meghalt, sőt az Isten ládáját is elvették!

¹⁸Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, nyakát szegte és meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása.

¹⁹A menyje, Fineás felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és megszült, mert rátörtek a szülési fájdalmak. ²⁰És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, ²¹hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak – ami azt jelenti: odavan Izráel dicsősége –, mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. ²²Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját!

5

A szövetség ládája a filiszteusoknál

¹A filiszteusok pedig fogták az Isten ládáját, és elvitték Eben-Háézerből Asdódba. ²Fogták a filiszteusok az Isten ládáját, bevitték Dágón templomába, és odatették Dágón mellé. ³Amikor az asdódiak másnap fölkeltek, Dágón arccal a földön feküdt az ÚR ládája előtt. Akkor fogták Dágónt, és visszatették a helyére. ⁴Amikor másnap reggel fölkeltek, Dágón arccal a földön feküdt az ÚR ládája előtt, Dágón feje és a két kézfeje pedig letörve a küszöbön volt, úgyhogy csak a dereka maradt egyben. ⁵Ezért nem lépnek Dágón küszöbére mindmáig Dágón papjai, sem azok, akik Asdódban Dágón templomába járnak.

⁶Ezután ránehezedett az ÚR keze az asdódiakra, és pusztította őket. Megverte fekélyekkel Asdódot és a hozzá tartozó területet. ⁷Amikor látták Asdód polgárai, hogy így áll a dolog, azt mondták: Ne maradjon nálunk Izráel Istenének a ládája, mert a keze ránk nehezedett, meg istenünkre, Dágónra. ⁸Üzenetet küldtek azért a filiszteusok összes városfejedelmének, összegyűjtötték őket, és ezt mondták: Mit tegyünk Izráel Istenének a ládájával? Azok ezt felelték: Át kell vinni Gátba Izráel Istenének a ládáját! Át is vitték oda Izráel Istenének a ládáját.

⁹De miután odavitték, az ÚR keze a városra nehezedett; igen nagy zűrzavar támadt, mert megverte a város apraját-nagyját, és fekélyek támadtak rajtuk. ¹⁰Elküldték azért az Isten ládáját Ekrónba. De amikor Ekrónba érkezett az Isten ládája, az ekróniak jajgatni kezdtek, és ezt mondták: Idehozták Izráel Istenének a ládáját, hogy megöljön bennünket népünkkel együtt! ¹¹Üzenetet küldtek azért a filiszteusok összes városfejedelmének, összegyűjtötték őket, és ezt mondták: Küldjétek el innen Izráel Istenének a ládáját, térjen vissza a helyére, ne öljön meg bennünket népünkkel együtt! Mert halálos zűrzavar támadt az egész városban, súlyosan rájuk nehezedett az Isten keze. ¹²Azokat pedig, akik nem haltak meg, annyira gyötörték a fekélyek, hogy az égig hatott a város jajkiáltása.

6

A filiszteusok visszaküldik a szövetség ládáját

¹Az ÚR ládája hét hónapig volt a filiszteusok földjén. ²Akkor hívták a filiszteusok a papokat és a jósokat, és megkérdezték: Mit tegyünk az ÚR ládájával? Mondjátok meg, hogyan juttassuk vissza a helyére? ³Ők azt felelték: Ha el akarjátok küldeni Izráel Istenének a ládáját, ne üresen küldjétek, hanem jóvátételi ajándékot is küldjétek vele! Akkor meggyógyultok, és megtudjátok, hogy Isten miért nem vette le rólatok eddig a kezét. ⁴Erre azt kérdezték: Milyen jóvátételi ajándékot kell adnunk? Ők így válaszoltak: Öt aranyfekélyt és öt aranyegeret a filiszteusok városfejedelmeinek a száma szerint, mert ugyanaz a csapás sújt mindenkit a városfejedelmekkel együtt. ⁵Készítsétek el a rajtatok levő fekélyek és a földeteket pusztító egerek képmását! Így adjatok dicsőséget Izráel Istenének, akkor talán nem nehezedik tovább a keze rátok, isteneitekre és országotokra. ⁶Miért keményítenétek meg a szíveteket, ahogyan az egyiptomiak és a fáraó megkeményítette a szívét? Nem úgy volt-e, hogy amikor csúffá tette őket, el kellett bocsátaniuk Izráelt, és elmehettek? ⁷Készítsetek azért egy új szekeret, és hozzatok két borjas tehenet, amelyeken még nem volt iga. Fogjátok be a teheneket a szekérbe, borjaikat pedig vigyétek vissza! ⁸Azután fogjátok az ÚR ládáját, és tegyétek a szekérre! Az aranyholmit pedig, amit jóvátételi ajándékkul adtok, tegyétek mellé egy ládikóba, úgy bocsássátok el, hadd menjen! ⁹Azután figyeljétek: ha a saját határa felé, Bét-Semes felé tart, akkor ő okozta nekünk ezt a nagy bajt. Ha pedig nem, abból megtudjuk, hogy nem az ő keze sújtott bennünket, hanem véletlenül történt ez velünk.

¹⁰Az emberek tehát így jártak el: fogtak két borjas tehenet, befogták a szekérbe, borjaikat pedig bezárták. ¹¹Azután föltették a szekérre az ÚR ládáját meg a ládikót az aranyegerekkel és a kelések képmásával. ¹²A tehenek pedig egyenesen rátértek a Bét-Semesbe vezető útra, és folyton bögve mentek előre az úton; nem tértek le sem jobbra, sem balra. A filiszteusok városfejedelmei pedig mentek utánuk Bét-Semes határáig.

A szövetség ládája Bét-Semesben

¹³A bét-semesiek éppen búzát arattak a völgyben. Föltekintettek, meglátták a ládát, és örvendeztek a láttára. ¹⁴A szekér eljutott a bét-semesi Jósua mezejére, és ott megállt. Volt ott egy nagy kő. Fölhasogatták a szekér fáját, és föláldozták a teheneket égőáldozatul az Úrnak.

¹⁵A léviták pedig levették az ÚR ládáját és a mellette levő ládikót, amelyben az aranyholmi volt, és rátették a nagy kőre. A bét-semesi emberek égőáldozatokat és véresáldozatokat mutattak be azon a napon az Úrnak. ¹⁶Amikor látta ezt a filiszteusok öt városfejedelme, visszatértek Ekrónba még azon a napon.

¹⁷Ennyi kelés formájú aranytárgyat adtak a filiszteusok az Úrnak jóvátételi ajándékkul: Asdódért egyet, Gázáért egyet, Askelónért egyet, Gátért egyet és Ekrónért is egyet.

¹⁸Aranyegér pedig annyi volt, ahány városa volt az öt filiszteus városfejedelemnek a megerősített városokkal és a kerítetlen falvakkal együtt. Az a nagy kő tanúskodik erről, amelyre az ÚR ládáját helyezték: ott van az a bét-semesi Jósua mezején mindmáig.

¹⁹De megvert az ÚR hetven bét-semesi embert, mert belenéztek az ÚR ládájaiba, és megvert még a nép közül ötvenezer embert. A nép gyászolt, mert nagy csapással sújtotta a népet az ÚR. ²⁰Azért ezt mondták a bét-semesiek: Ki állhat meg az Úrnak, e szent Istennek a színe előtt? És hová kerülhetne innen a láda? ²¹Követeket küldtek azért Kirjat-Jeárim lakosaihoz ezzel az üzenettel: A filiszteusok visszaküldték az ÚR ládáját. Jöjjetek, és vigyétek el magatokhoz!

7

¹Ekkor elmentek a kirjat-jeárimiak, elvitték az ÚR ládáját, és bevitték Abínádáb házába, a magaslatra. Fiát, Eleázárt pedig fölszentelték, hogy őrizze az ÚR ládáját.

Izráel legyőzi a filiszteusokat

²Attól a naptól fogva, hogy a láda Kirjat-Jeárimba került, sok idő, mégpedig húsz esztendő telt el. És Izráel egész háza sóhajtozott az ÚR után. ³Akkor ezt mondta Sámuel Izráel egész házának: Ha tiszta szívből akartok megtérni az Úrhoz, akkor távolítsátok el magatok közül az idegen isteneket és Astartékat! Ragaszkodjatok szívből az Úrhoz, egyedül neki szolgáljatok, akkor majd megment benneteket a filiszteusok kezéből. ⁴Akkor eltávolították Izráel fiai a Baalokat és az Astartékat, és egyedül az Úrnak szolgáltak.

⁵Majd ezt mondta Sámuel: Gyűjtsétek össze egész Izráelt Micpába, és imádkozni fogok értetek az Úrhoz. ⁶Összegyültek tehát Micpában, vizet merítettek, és kiöntötték az ÚR előtt. Böjtöltek azon a napon, és ezt mondták: Vétkezünk az ÚR ellen! Sámuel pedig igazságot szolgáltatott Izráel fiai között Micpában.

⁷Amikor azonban meghallották a filiszteusok, hogy Izráel fiai összegyültek Micpában, fölvonultak a filiszteusok városfejedelmei Izráel ellen. Meghallották ezt Izráel fiai, félelem fogta el őket a filiszteusok miatt, ⁸és ezt mondták Izráel fiai Sámuelnek: Kiálts értünk szüntelenül Istenünkhöz, az Úrhoz, hogy szabadítson meg bennünket a filiszteusok kezéből! ⁹Sámuel fogott egy szopós bárányt, és feláldozta teljes égőáldozatul az Úrnak. És Sámuel az Úrhoz kiáltott Izráelért, az ÚR pedig meghallgatta. ¹⁰Mialatt Sámuel az égőáldozattal foglalatoskodott, előrenyomultak a filiszteusok, hogy megütközzenek Izráellel. Az ÚR azonban hatalmas hangon mennydörgött azon a napon a filiszteusok fölött, akik úgy megzavarodtak, hogy vereséget szenvedtek Izráeltől. ¹¹Ekkor az izráéliek kivonultak Micpából, üldözőbe vették a filiszteusokat, és vágták őket csaknem egészen Bét-Kárig. ¹²Sámuel pedig fogott egy követ, felállította Micpa és Sén között, és elnevezte Eben-Háézernek, mert ezt mondta: Az ÚR segített el bennünket egészen idáig!

Sámuel Izráel bírása

¹³Így kellett a filiszteusoknak megalázkodniuk, és nem hatoltak be többé Izráel területére, mert az ÚR keze sújtotta a filiszteusokat Sámuel egész életében. ¹⁴Visszakerültek Izráelhez azok a városok is, amelyeket elvettek a filiszteusok Izráeltől, Ekróntól egészen Gátig. Azok határát is kiszabadította Izráel a filiszteusok kezéből. Így lett béke Izráel és az emóriak között. ¹⁵Sámuel egész életében Izráel bírása volt. ¹⁶Évről évre körbejárta Bételt, Gilgált és Micpát, és igazságot szolgáltatott Izráelnek mindezekben a helyeken. ¹⁷De mindig visszatért Rámába, mert ott volt a háza, és ott is igazságot szolgáltatott Izráelnek, és ott épített oltárt az Úrnak.

8

Izráel királyt kíván

¹Amikor megöregedett Sámuel, a fiait tette Izráel bíráivá. ²Elsőszülött fiának Jóél volt a neve, a másodiknak Abijjá. Beérsebéban bíraskodtak. ³Fiai azonban nem az ő útján jártak, hanem a maguk hasznát keresték; megvesztegetésre szánt ajándékot fogadtak el, és elferdítették az igazságot. ⁴Összegyültek azért Izráel vénei, és elmentek Sámuelhez Rámába. ⁵Ezt mondták neki: Te már megöregedtél, fiaid pedig nem a te utadon járnak. Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíraskodjék fölöttünk, ahogyan az minden népnél szokás!

⁶Sámuel azonban rosszalotta, hogy ezt mondták: Adj nekünk királyt, hogy bíraskodjék fölöttünk! És imádkozott Sámuel az Úrhoz. ⁷Az ÚR pedig ezt mondta Sámuelnek: Hallgass a nép szavára mindabban, amit mondanak! Mert nem téged vetettek el, hanem engem vetettek el, hogy ne én legyek a királyuk. ⁸Veled is ugyanúgy cselekszenek, ahogyan velem cselekedtek, mióta fölhoztam őket Egyiptomból, mindmáig: elhagytak, és más isteneknek szolgáltak. ⁹Hallgass tehát a szavukra, de szigorúan figyelmeztess őket, és mondd meg nekik, hogy mi lesz a király joga, aki uralkodni fog felettük.

¹⁰Ekkor Sámuel elmondta az ÚR minden szavát a népnek, amely királyt kért tőle. ¹¹Ez lesz a királynak a joga – mondta –, aki uralkodni fog fölöttetek: Fiaitokat elveszi, harci

kocsijaihoz meg lovasaihoz osztja be őket, és ők futnak majd harci kocsija előtt.

¹²Parancsnokká teszi őket ezer ember felett, és parancsnokká ötven ember felett. Velük szántatja szántóföldjét, és velük végezteti aratását, velük készítteti hadifölszerelését és a harci kocsik fölszerelését. ¹³Leányaitokat meg elviszi kenőcskészítőknek, szakácsnőknek és sütőnőknek. ¹⁴Legjobb szántóföldjeiteket, szőlőiteket és olajligeteiteket elveszi, és udvari embereinek adja. ¹⁵Vetéseitekből és szőlőitekből tizedet szed, és hivatalnokainak meg udvari embereinek adja. ¹⁶Szolgáitokat és szolgálóleányaitokat, legkiválóbb ifjaitokat, még a szamaraitokat is elveszi, és a maga munkáját végezteti velük. ¹⁷Nyájaitokból tizedet szed, ti pedig a szolgálai lesztek. ¹⁸Akkor majd segítségért kiáltotok királyotok miatt, akit magatoknak választottatok, de akkor nem fog válaszolni nektek az ÚR.

¹⁹A nép azonban nem akart Sámuelre hallgatni. Ezt mondták: Nem! Legyen csak király fölöttünk! ²⁰Olyanok akarunk lenni, mint az összes többi nép: királyunk bíraskodjék fölöttünk, ő vonuljon előttünk, és vezesse harcainkat! ²¹Sámuel végighallgatta a nép beszédét, és elmondta az Úrnak. ²²Az ÚR pedig így felelt Sámuelnek: Hallgass a szavukra, és válassz nekik királyt! Sámuel ezt mondta az izráélieknek: Menjen mindenki a maga városába!

9

Saul keresi apja szamarait

¹Volt egy benjámini származású tehetős ember Benjáminban, akinek Kís volt a neve, Abiélnek a fia, aki Cerór fia, aki Bekórat fia, aki Afiah fia volt. ²Volt neki egy Saul nevű fia. Szép ifjú volt, nem volt nála szebb Izráel fiai között; egy fejjel magasabb volt az egész népnél. ³Egyszer elvesztek Kísnek, Saul apjának a szamarai. Kís ezt mondta a fiának, Saulnak: Végy magad mellé egy legényt, indulj útnak, és keresd meg a szamarakat! ⁴Bejárták Efraim hegyvidékét, és bejárták Sálisá földjét, de nem találták meg őket. Majd bejárták Saalím földjét, de ott sem voltak. Végül bejárták Benjámin földjét, de nem találták meg őket. ⁵Amikor Cúf földjére értek, ezt mondta Saul a legénynek, aki vele volt: Gyere, menjünk vissza, különben apám értünk fog már aggódni, nem a szamarakért. ⁶De ő így felelt neki: Nézd, az Isten embere itt van ebben a városban. Tisztelik ezt az embert, mert minden beteljesedik, amit mond. Menjünk el hozzá, talán meg tudja mondani nekünk, hogy merrefelé induljunk. ⁷Jól van – mondta Saul a legényének –, menjünk! De mit vigyünk annak az embernek? Hiszen a kenyér elfogyott a tarisznyából, és nincs mit vinnünk ajándékba az Isten emberének. Mi van nálunk? ⁸A legény megint válaszolt Saulnak: Nézd, van nálam egy negyed sekel ezüst. Odaadom az Isten emberének, hogy mutassa meg nekünk az utat.

⁹Azelőtt ezt mondták Izráelben, ha valaki elment Istent megkérdezni: Gyertek, menjünk el a látóhoz! Mert akit ma prófétának neveznek, azt régebben látónak hívták.

¹⁰Akkor ezt mondta Saul a legényének: Jól beszélsz! Gyere, menjünk! Elmentek tehát abba a városba, ahol az Isten embere volt. ¹¹Amikor a domboldalon mentek fölfelé a városba, leányokkal találkoztak, akik vizet meríteni jöttek. Megszólították őket: Itt van-e a látó? ¹²Ők pedig így válaszoltak nekik: Igen, éppen itt van! Csak siess, hiszen azért érkezett ma a városba, mert áldozati lakomája lesz a népnek ma az áldozóhalmon. ¹³Ha bementek a városba, még ott találjátok, mielőtt fölmegegy enni az áldozóhalomra, mert nem eszik addig a nép, amíg ő meg nem érkezik. Ő áldja meg az áldozatot, és azután esznek a meghívottak. Csak menjetek, most még ott találjátok!

Az ÚR kijelentése Saul királyságáról

¹⁴Fölmentek tehát a városba. Éppen beértek a városba, amikor Sámuel szembejött velük, hogy fölmenjen az áldozóhalomra. ¹⁵Az ÚR pedig ezt a kijelentést adta Sámuelnek egy nappal Saul érkezése előtt: ¹⁶Holnap ilyenkor küldök valakit hozzád Benjámin földjéről. Kend fel őt népemnek, Izráelnek a fejedelmévé, mert ő szabadítja meg népemet a filiszteusok kezéből. Hiszen megláttam népem nyomorúságát, és feljutott hozzám segélykiáltásuk. ¹⁷Amikor

Sámuel meglátta Sault, ezt mondta neki az ÚR: Ez az az ember, akiről azt mondtam neked, hogy ő fog uralkodni népemen.

¹⁸Saul pedig a kapuban odalépett Sámuelhez, és megkérdezte: Mondd meg nekem, hol van itt a látó háza? ¹⁹Sámuel így felelt Saulnak: Én vagyok a látó. Gyere föl előttem az áldozóhalomra, és egyetek ma velem! Reggel majd elbocsátalak, és azt is megmondom neked, amin gondolkozol. ²⁰A ma három napja elveszett szamarak miatt pedig ne aggódj, mert megkerültek. Különb is kié mindaz, ami becses Izráelben? A tied és egész családodé!

²¹De hiszen én Benjáminból való vagyok – válaszolta Saul –, Izráel legkisebb törzséből, nemzetségem pedig a legkisebb Benjámin törzsének összes nemzetsége között! Miért mondasz nekem ilyeneket?

²²Sámuel azonban fogta Sault és a legényét, bevezette őket az áldozati lakoma helyére, és nekik adta a főhelyet a meghívottak között, akik mintegy harmincan voltak. ²³A szakácsnak pedig ezt mondta Sámuel: Add ide azt a darabot, amelyet odaadtam neked, és amelyről azt mondtam, hogy tedd félre. ²⁴A szakács elővette a combot és ami hozzá tartozott, és odatette Saul elé. Sámuel pedig ezt mondta: Itt a félretett rész. Vedd magad elé, és egyél, mert erre az alkalomra tartogattuk neked, amikor meghívtam a népet. És Saul együtt evett aznap Sámuellel. ²⁵Majd lementek az áldozóhalomról a városba, és Sámuel a háztetőn elbeszélgetett Saullal. ²⁶De korán fölkeltek, mert amikor hajnalodott, fölkiáltott Sámuel Saulnak a háztetőre: Kelj föl, el akarlak bocsátani! Saul fölkel, és ketten, ő és Sámuel, kimentek az utcára. ²⁷És amikor leértek a város szélére, ezt mondta Sámuel Saulnak: Mondd a legénynek, hogy kerüljön elénk. Az eléjük került. Te pedig most állj meg, hadd mondjam el neked az Isten ígését!

10

Sámuel királlyá keni Sault

¹Ekkor fogta Sámuel az olajoskorsót, öntött belőle Saul fejére, megcsókolta, és ezt mondta: Ezennel fölkent téged az ÚR öröksége fejedelmévé.

²Amikor most elmész tőlem, két emberrel fogsz találkozni Ráhel sírjánál Benjámin határában, Celcah mellett, akik ezt mondják neked: Megkerültek a szamarak, amelyeknek a keresésére indultál. Apád már elvetette a szamarak gondját, értetek aggódik, és ezt mondogatja: Mit tehetnék a fiamért?! ³Ha onnan továbbmész, és a Tábór tölgyfájához elérkezel, találkozol majd három emberrel, akik az Istenhez mennek föl Bételbe. Az egyik három kecskegidát visz, a másik három kerek kenyeret, a harmadik pedig egy tömlő bort. ⁴Békét kívánnak majd, és két kenyeret adnak neked; fogadd el tőlük! ⁵Azután eljutsz az Isten halmára, ahol a filiszteusok oszlopai vannak. Mihelyt bemész az ott levő városba, találkozol majd egy csapat prófétával, akik az áldozóhalomról jönnek lefelé. Lant, dob, fuvola és citera lesz náluk, ők maguk pedig prófétai révületben lesznek. ⁶Akkor megszáll téged is az ÚR lelke, velük együtt prófétai révületbe esel majd, és más emberré leszel. ⁷És ha majd bekövetkeznek rajtad ezek a jelek, akkor tedd meg, amire módot találsz, mert veled lesz az Isten. ⁸Akkor menj el előttem Gilgálba, és én is elmegyek hozzád, hogy égőáldozatokat mutassak be és békeáldozatokat áldozzak. Hét napig várj, amíg hozzád érkezem, és akkor majd tudtadra adom, hogy mit kell tenned.

Saul a próféták között

⁹És amikor megfordult, hogy eltávozzék Sámuelről, Isten megváltoztatta a szívét, és beteljesedtek rajta mindezek a jelek azon a napon. ¹⁰Mert amikor odaértek a halomhoz, egy csapat próféta jött szembe velük. Akkor megszállta az Isten lelke, és prófétai révületbe esett közöttük. ¹¹Amikor mindazok, akik már előbb is ismerték, meglátták, hogy Saul a prófétákkal együtt révületben van, ezt kérdezték egymástól: Mi történt Kísnek a fiával? Hát már Saul is

a próféták között van? ¹²De egy helybeli megszólalt, és ezt mondta: Nincs ezeknek apjuk se! Így keletkezett ez a szólásmondás: Hát már Saul is a próféták között van?

¹³Amikor véget ért a révülete, fölment az áldozóhalomra. ¹⁴Saul nagybátyja pedig megkérdezte tőle és legényétől: Hol jártatok? Saul így felelt: A szamarakat kerestük, de amikor láttuk, hogy hiába, elmentünk Sámuelhez. ¹⁵Akkor ezt mondta Saul nagybátyja: Mondd el nekem, mit mondott nektek Sámuel! ¹⁶Saul ezt felelte nagybátyjának: Megmondta nekünk, hogy megtalálták a szamarakat. De amit a királyságról mondott Sámuel, azt nem mondta el neki.

A királyválasztás

¹⁷Ezután összehívta Sámuel a népet az Úrhoz Micpába, ¹⁸és így szólt Izráel fiaihoz: Ezt mondja az ÚR, Izráel Istene: Én hoztam föl Izráelt Egyiptomból. Én mentettelek meg benneteket Egyiptomnak és mindazoknak az országoknak a kezéből, amelyek sanyargattak benneteket. ¹⁹Ti pedig most elvetettétek Isteneteket, aki megszabadított benneteket minden bajból és nyomorúságból. Hiszen ezt mondtátok neki: Tégy valakit a királyunkká! Most hát álljatok az ÚR színe elé törzsenként és nemzetségenként! ²⁰És amikor fölvonultatta Sámuel Izráel valamennyi törzsét, a sors Benjámin törzsére esett. ²¹Akkor fölvonultatta Benjámin törzsét nemzetségenként, és a sors Matrí nemzetségére esett. Majd Kísnek a fiára, Saulra esett a sors, de amikor keresték, nem találták. ²²Ekkor újból megkérdezték az URat: Eljött egyáltalán az az ember? És az ÚR ezt felelte: Igen, itt van, elrejtőzött a holmik között. ²³Akkor érte futottak, és előhozták onnan. És amikor odaállt a nép közé, egy fejjel kimagaslott az egész nép közül. ²⁴Akkor Sámuel ezt mondta a népnek: Látjátok, hogy kit választott az ÚR! Hiszen nincs hozzá hasonló az egész nép között! Ekkor ujjongásban tört ki az egész nép, és ezt kiabálták: Éljen a király!

²⁵Sámuel pedig kihirdette a népnek a király jogait, majd beírta egy könyvbe, és azt elhelyezte az ÚR színe előtt. Azután hazaküldte Sámuel az egész népet. ²⁶Saul is hazament Gibeába, és vele ment az a sereg is, amelynek a szívét arra indította az Isten. ²⁷De az elvetemült emberek ezt mondták: Hogyan tudna ez segíteni rajtunk? És megvetették, ajándékot sem vittek neki. Ő azonban úgy tett, mintha ezt észre sem vette volna.

11

Saul legyőzi az ammóniakat

¹Fölvonult az ammóni Náhás, és táborot ütött Jábés-Gileáddal szemben. De Jábés polgárai ezt mondták Náhásnak: Köss velünk szövetséget, és mi szolgálni fogunk neked! ²Az ammóni Náhás azonban ezt felelte nekik: Csak akkor kötök veletek szövetséget, ha kiszúrhatom mindnyájatoknak a jobb szemét, és ezzel gyalázatot hozhatok egész Izráelre. ³Jábés vénei ezt mondták neki: Adj nekünk hét nap haladékot; hadd küldjünk követeket Izráel egész területére, és ha senki sem jön segítségünkre, akkor megadjuk magunkat neked.

⁴Így érkeztek meg a követek Saul Gibeájába is, és elmondták a történeteket a nép előtt. Akkor az egész nép elkezdett hangosan sírni. ⁵Saul pedig éppen a mezőről jött ökrei után. Saul megkérdezte: Mi történt a néppel, hogy így sír? És elbeszélték neki Jábés polgárainak a dolgát. ⁶Amikor Saul meghallotta ezeket a dolgokat, megszállta Isten lelke, és nagy haragra lobbant. ⁷Fogta két jármos ökrét, földarabolta azokat, és szétküldte a követek által Izráel egész területére ezzel az üzenettel: Így fognak bánni annak az ökrével is, aki nem vonul hadba Saul és Sámuel vezetésével! Ekkor az ÚR rettegésbe ejtette a népet, és az egy emberként kivonult. ⁸Amikor számba vette őket Bezekben, Izráel fiai háromszázezren, a júdaiak pedig harmincezen voltak.

⁹Akkor ezt mondták a követeknek, akik hozzájuk érkeztek: Mondjátok meg a jábés-gileádiaknak: Megszabadultok holnap, még a déli forráság előtt! A követek elmentek, megvitték a hírt Jábés-Gileád polgárainak, azok pedig megörültek. ¹⁰Majd ezt üzenték

Náhásnak Jábés polgárai: Holnap megadjuk magunkat nektek, és azt tehetitek velünk, amit jónak láttok.

¹¹Másnap három seregre osztotta Saul a hadinépet, és a reggeli őrváltás idején betörték a táborba, és vágták az ammóniakat egészen délig. Akik életben maradtak, úgy szétszóródtak, hogy kettő sem maradt közülük együtt.

¹²Akkor ezt mondta a nép Sámuelnek: Ki mondta azt, hogy nem lesz Saul a királyunk? Adjátok ide azokat az embereket, hadd öljük meg őket! ¹³De Saul ezt felelte: Senkit sem szabad megölni ezen a napon, mert szabadulást szerzett ma az ÚR Izráelnek.

¹⁴Sámuel pedig ezt mondta a népnek: Gyertek, menjünk el Gilgálba, és újítsuk meg ott a királyságot! ¹⁵Elment tehát az egész nép Gilgálba, és királlyá választották ott Sault az ÚR színe előtt Gilgálban. Azután békeáldozatot mutattak be az ÚR előtt, és nagyon örvendezett ott Saul minden izráelivel együtt.

12

Sámuel búcsúbeszéde

¹Akkor ezt mondta Sámuel egész Izráelnek: Íme, én engedtem nektek mindenben, amit mondtatok nekem, és királyt választottam nektek. ²Most már a király jár előttetek, hiszen én megöregedtem és megöszültem, a fiaim is ott vannak már közöttetek. Előttetek jártam ifjúságomtól fogva a mai napig. ³Itt állok, válaszoljatok az ÚR előtt és fölkentje előtt: Kinek vettem el a marháját, kinek vettem el a szamarát, kit nyomtam el, és kit károsítottam meg? Kitől fogadtam el ajándékot, hogy szemet hunyjak valami fölött? Visszaadom nektek! ⁴De ők ezt felelték: Nem nyomtál el, és nem károsítottál meg bennünket, és nem fogadtál el senkitől semmit. ⁵Akkor ezt mondta nekik: Tanú az ÚR veletek együtt, és tanú az ő fölkentje a mai napon, hogy nem találtatok ellenem semmi ilyesmit. Azok pedig ezt felelték: Ő a tanú.

⁶Majd ezt mondta Sámuel a népnek: Az ÚR rendelte Mózeszt és Áront. Ő hozta fel őseiteket Egyiptomból. ⁷Most azért álljatok ide, hadd hívjam tanúskodni ellenetek az ÚR színe előtt az ÚR minden igaz tettét, amelyet veletek és őseitekkel véghezvitt. ⁸Miután Jákób lement Egyiptomba, őseitek pedig az Úrhoz kiáltottak segítségért, az ÚR elküldte Mózeszt és Áront, akik kihozták őseiteket Egyiptomból, és letelepítették őket ezen a helyen. ⁹De ők elfeledkeztek Istenükről, az Úrról, ezért kiszolgáltatta őket Siserának, Hácór hadvezérének és a filiszteusoknak meg Móáb királyának, és azok harcoltak is ellenük. ¹⁰Akkor segítségért kiáltottak az Úrhoz, ezt mondva: Vétkeztünk, mert elhagytuk az URat, és a Baaloknak és az Astartéknak szolgáltunk. De most ments meg bennünket ellenségeink kezéből, és neked fogunk szolgálni! ¹¹Akkor elküldte az ÚR Jerubbaalt, Bárakot, Jeftét és Sámuelet, és megmentett benneteket a környező ellenség kezéből, és biztonságban lakhattatok.

¹²De amikor láttátok, hogy Náhás, az ammóniak királya kivonul ellenetek, mégis ezt mondtátok nekem: Nem! Inkább uralkodjék csak király fölöttünk! Pedig Istenetek, az ÚR a ti királyotok! ¹³Most itt van a király, akit ti választottatok, akit ti kértetek. Tehát királyt is adott nektek az ÚR. ¹⁴Bár csak félnétek az URat, és szolgálnátok neki, hallgatnátok reá, és ne lázadnátok fel az ÚR parancsa ellen, hanem követnétek Isteneteket, az URat ti is meg a király is, aki uralkodik fölöttetek! ¹⁵Mert ha nem hallgattok az ÚR szavára, hanem föllázdok az ÚR parancsa ellen, akkor ellenetek fordul az ÚR, ugyanúgy, mint őseitek ellen.

¹⁶Álljatok most is ide, és lássátok meg, hogy milyen nagy tetteket visz véghez előttetek az ÚR. ¹⁷Most a búzaaratás ideje van. Én az Úrhoz kiáltok, mire ő mennydörgést és esőt fog adni. Ti pedig ismerjétek el, és lássátok be, hogy milyen nagy a ti gonoszságotok az ÚR szemében, amit elkövettetek, amikor királyt kértetek magatoknak. ¹⁸És az Úrhoz kiáltott Sámuel, az ÚR pedig mennydörgést és esőt adott azon a napon. Ekkor nagy félelem fogta el a népet az ÚR miatt és Sámuel miatt. ¹⁹És így szólt az egész nép Sámuelhez: Imádkozzál szolgálóidért Istenedhez, az Úrhoz, hogy ne haljunk meg, mert minden vétünköt tetéztük azzal a gonoszsággal, hogy királyt kértünk magunknak.

²⁰Akkor ezt mondta Sámuel a népnek: Ne féljétek! Ti ugyan elkövettétek mindezt a rosszat, de azért ne tántorodjatok el az Úrtól, hanem szolgáljatok az Úrnak teljes szívetekből!
²¹El ne tántorodjatok, hogy a semmiket kövessétek, amelyek tehetetlenek, és nem tudnak megmenteni, mert semmik azok. ²²Hiszen nem veti el az ÚR a saját népét az ő nagy nevéért, mert úgy tetszett az Úrnak, hogy a saját népévé tegyen benneteket. ²³Tőlem is távol legyen, hogy vétkezzem az ÚR ellen, és ne imádkozzam többé értetek. Sőt inkább tanítalak majd benneteket a jó és egyenes útra. ²⁴Csak féljétek az URat, és szolgáljátok őt híven, teljes szívetekből, mert lássátok csak meg, milyen nagy tetteket vitt véghez rajtatok! ²⁵Ha azonban mégis gonoszul éltek, elvesztek királyotokkal együtt!

13

Harc a filiszteusokkal

¹Saul már egy éve volt király, és uralkodásának második esztendejébe lépett Izráelben, ²amikor kiválasztott magának Saul Izráelből háromezer embert. Ebből kétezer Saullal maradt Mikmászban és Bétel hegyvidékén, ezer Jónátánnal volt a benjámini Gebában, a nép többi részét pedig hazaküldte.

³Jónátán lerontotta a filiszteusok oszlopát Gebában. Meghallották ezt a filiszteusok. Saul pedig megfúvatta a kürtöt az egész országban, ezt mondva: Hallják meg a héberek!

⁴Amikor egész Izráel meghallotta a hírt, hogy Saul lerontotta a filiszteusok oszlopát, és ezzel gyűlöletessé vált Izráel a filiszteusok előtt, fegyverbe szólították a népet Saulhoz Gilgálba.

⁵De a filiszteusok is összegyűltek, hogy harcba bocsátkozzanak Izráellel: harmincezer harci kocsi, hatezer lovas és oly sok nép, mint a tengerpart homokja. Felvonultak és tábornok utottak Mikmásznál, Bét-Áventől keletre. ⁶Amikor látták az izráeliek, hogy bajban vannak, mert megszorogatták a hadinépet, barlangokban, üregekben, kősziklák között, sziklahasadékokban és vermekben rejtőzött el a nép, ⁷és voltak héberek, akik átkeltek a Jordánon Gád és Gileád földjére. Saul pedig még Gilgálban volt, és az egész hadinép remegve sorakozott mögéje. ⁸Azután várt hét napig: addig az időpontig, amit Sámuel megadott. De Sámuel nem érkezett meg Gilgálba, a nép pedig széledezni kezdett mellőle. ⁹Akkor ezt mondta Saul: Hozzátok ide az égőáldozatot és a békeáldozatot! És bemutatta az égőáldozatot. ¹⁰Alig végzett az égőáldozattal, amikor megérkezett Sámuel. Saul eléje ment, hogy áldással köszöntse őt. ¹¹De Sámuel megkérdezte: Mit tettél? Saul így felelt: Amikor láttam, hogy a nép széledezni kezd mellőlem, te pedig nem érkeztél meg a megbeszélts időre, a filiszteusok pedig már összegyűltek Mikmászban, ¹²azt gondoltam, hogy mindjárt rám törnek a filiszteusok Gilgálban, és én még nem esedeztem az Úrhoz. Összeszedtem hát a bátorságom, és bemutattam az égőáldozatot.

¹³Akkor ezt mondta Sámuel Saulnak: Ostobaságot követtél el! Nem teljesítetted Istenednek, az Úrnak a parancsát, amelyet parancsolt neked, pedig most véglegesen megerősítette volna az ÚR Izráelben a királyságodat. ¹⁴Most azonban nem lesz a királyságod maradandó. Keresett magának az ÚR valakit, aki a szíve szerint való, és őt tette népe fejedelmévé az ÚR, mert te nem teljesítetted, amit megparancsolt neked az ÚR.

¹⁵Ezután elindult Sámuel, és elment Gilgálból a benjámini Gibeába. Saul pedig számba vette a hadinépet, amely még vele volt, mintegy hatszáz embert. ¹⁶Saul és fia, Jónátán, meg a velük levő hadinép a benjámini Gebában tartózkodott, a filiszteusok pedig Mikmászban táboroztak. ¹⁷Akkor kivonult a filiszteusok táborából három portyázó csapat. Az egyik csapat Ofrá irányába, Súál földje felé tartott. ¹⁸A másik csapat Bét-Hórón felé tartott, a harmadik csapat pedig annak a határnak a mentén haladt, amely a Cebóim-völgyön át a pusztáig terjed.

¹⁹Kovácsot pedig egész Izráel földjén nem lehetett találni, mert a filiszteusok úgy gondolták: Nehogy a héberek kardot vagy dárdát csinálhassanak maguknak! ²⁰Ezért egész Izráelnek a filiszteusokhoz kellett eljárnia, hogy megélesítsék ekevasukat, kapájukat, fejszójukat és ásójukat, ²¹kétharmad sekel volt az ára egy ekevasnak, kapának, háromágú

villának és fejszének, vagy ha ki kellett egyenesíteni az ösztökét. ²²Így történhetett, hogy az ütközet napján az egész hadinépnek, amely Saullal és Jónátánnal volt, sem kardja, sem dárdája nem volt, csak Saulnak és a fiának, Jónátánnak. ²³A filiszteusok előőrsé pedig már a mikmászi hágóig nyomult előre.

14

Jónátán hőstette

¹Egyik nap azt mondta Jónátán, Saul fia a fegyverhordozó legényének: Gyere, menjünk át a filiszteusok előőrséhez, amely odaát van! Apjának azonban nem szólt róla. ²Saul éppen Gibeá határában, Migrónban, a gránátalmafa alatt tartózkodott. Mintegy hatszáz főnyi hadinép volt vele, ³meg Ahijjá is, aki Silóban az éfódot viselte, fia Ahítúbnak, Íkábód testvérének, Fineás fiának, aki az ÚR papjának, Élinek volt a fia. A hadinép sem tudta, hogy Jónátán elment. ⁴A szorosban pedig, ahol Jónátán át akart jutni a filiszteusok előőrséhez, innen is, onnan is volt egy sziklaszirt. Az egyiknek Bócéc, a másiknak Szenne volt a neve. ⁵Az egyik szirt Mikmásszal szemben északon, a másik Gebával szemben délen emelkedik.

⁶Jónátán tehát ezt mondta fegyverhordozó legényének: Gyere, menjünk át ezeknek a körülmételetleneknek az előőrséhez! Hátha tesz valamit értünk az ÚR, mert az ÚR előtt nincs akadály: akár sok, akár kevés ember által szerezhetsz szabadulást. ⁷Fegyverhordozója így felelt neki: Tégy mindent úgy, ahogyan gondolod. Láss hozzá, én veled leszek, bármit tervezel!

⁸Akkor Jónátán ezt mondta: Figyelj! Átmegyünk ezekhez az emberekhez, és megmutatjuk magunkat nekik. ⁹Ha azt mondják nekünk: Ne mozduljatok, míg oda nem érünk hozzátok! – akkor megállunk egy helyben, és nem megyünk fel hozzájuk. ¹⁰Ha azonban azt mondják: Gyertek csak fel hozzánk! – akkor felmegyünk, mert kezünkbe adja őket az ÚR. Ez legyen számunkra a jel!

¹¹Amikor megmutatták magukat mindketten a filiszteusok előőrsének, ezt mondták a filiszteusok: Nézd csak! Héberék jöttek elő az üregekből, ahová elrejtőztek! ¹²Majd így szölongatták az előőrs tagjai Jónátánt és fegyverhordozóját: Gyertek csak föl hozzánk, mondani akarunk nektek valamit! Akkor ezt mondta Jónátán a fegyverhordozójának: Gyere utánam, mert az ÚR Izráel kezébe adja őket. ¹³És fölkapaszkodott Jónátán négykézláb, a fegyverhordozója meg utána. Jónátán földre terítette őket, mögötte pedig aztán a fegyverhordozója végzett velük. ¹⁴Így történt az első összecsapás, amelyben mintegy húsz embert ölt meg Jónátán és fegyverhordozója egy alig fél holdnyi szántóföldön. ¹⁵És riadalom támadt mindenütt, a táborban és a nyílt mezőn egyaránt a hadinép között. Megriadt az előőrs, sőt a portyázó csapat is. A föld pedig megrendült, és Isten riadalmat támasztott.

Saul győzelme a filiszteusokon

¹⁶Amikor Saul megfigyelői a benjámini Gibeában látták, hogy a lármázó sokaság hullámszik, és ide-oda futkos, ¹⁷ezt mondta Saul a vele levő hadinépnek: Vegyétek számba az embereinket, és nézzetek utána, hogy ki ment el közülünk! A számbavételnél azután kiderült, hogy Jónátán és a fegyverhordozója nincs sehhol. ¹⁸Akkor ezt mondta Saul Ahijjának: Hozasd ide az Isten ládáját! Mert Isten ládája akkor már Izráel fiainál volt. ¹⁹Amíg azonban Saul a pappal beszélt, a lárma egyre nagyobb lett a filiszteusok táborában. Azért ezt mondta Saul a papnak: Ne menj sehová! ²⁰Ekkor hadba szólította Saul a vele levő egész hadinépet, és megkezdtek a harcot, ahol már ember ember ellen harcolt, és igen nagy volt a zűrzavar. ²¹Azok a héberék, akik azelőtt a filiszteusokkal tartottak, és mindenfelől velük együtt vonultak táborba, azok is átálltak Izráelhez: azokhoz, akik Saullal és Jónátánnal voltak. ²²Amikor az Efraim hegyvidékén elrejtőzött izráeliek meghallották, hogy menekülnek a filiszteusok, ők is utánuk eredtek a harcba. ²³Így szabadította meg az ÚR Izráelt azon a napon. A harc azonban áterjedt Bét-Ávenen túlra.

²⁴Az izráéliek már nagyon elcsigázottak voltak azon a napon, mert így eskette meg Saul a népet: Átkozott az az ember, aki enni merészel estig, amíg bosszút nem állok ellenségeimen! Ezért nem evett semmit a nép.

²⁵Egyszer csak eljutottak egy erdőbe, ahol méz volt a földön. ²⁶Amikor a hadinép az erdőbe ért, csak úgy folyt a méz, de senki sem emelte kezét a szájához, mert félt a hadinép az eskü miatt. ²⁷Jónátán azonban nem hallotta, hogy apja megeskette a népet. Ezért kinyújtotta a kezében levő botot, és belemártotta a végét a lépes mézbe, kezével a szájához emelte, és mindjárt felragyogott a szeme. ²⁸Ekkor megszólalt valaki a nép közül, és ezt mondta: Apád megeskette a népet, hogy átkozott az az ember, aki ma enni merészel! Ezért ilyen kimerült a nép. ²⁹Jónátán ezt felelte: Apám szerencsétlenségbe dönti az országot. Nézzétek csak, hogy felragyogott a szemem, mert egy kicsit belekóstoltam ebbe a mézbe! ³⁰Bárcsak evett volna ma a nép az ellenségeinél talált zsákmányból! Akkor most még nagyobb lehetne a filiszteusok veresége!

³¹Azon a napon ugyanis Mikmásztól Ajjálónig verték a filiszteusokat, és a nép már nagyon kimerült. ³²Ekkor a nép rávetette magát a zsákmányra: fogták a juhokat, marhákat, borjakat, vérüket a földre folytatva vágták le őket, és a vérrel ette a nép a húst. ³³Amikor jelentették Saulnak, hogy vétkezik a nép az ÚR ellen, mert vérrel együtt eszi a húst, ezt mondta: Bűnös mulasztást követtetek el! Gördítsetek gyorsan ide egy nagy követ! ³⁴Majd ezt mondta Saul: Menjete a nép közé, és mondjátok meg nekik, hogy hozza ide mindenki a marháját és a juhát. Itt vágjátok le, és itt egyétek meg! Akkor nem vétkeztek az ÚR ellen azzal, hogy vérrel együtt eszitek a húst. Elhozta tehát az egész nép, ki-ki a maga marháját még azon az éjszakán, és ott vágták le. ³⁵Saul ugyanis oltárt épített az Úrnak. Ez volt az első oltár, amit az Úrnak épített.

Saul meg akarja öletni Jónátánt

³⁶Azután ezt mondta Saul: Törjünk rá még az éjjel a filiszteusokra, virradatra fosszuk ki őket, és ne hagyjunk meg közülük senkit! Ők pedig ezt felelték: Tégy mindent úgy, ahogyan jónak látod. De a pap ezt mondta: Járujunk előbb oda az Istenhez! ³⁷Ekkor megkérdezte Saul az Istent: Rátörjek-e a filiszteusokra? Izráel kezébe adod-e őket? De Isten egész nap nem válaszolt neki. ³⁸Azért ezt mondta Saul: Gyertek ide mindnyájan, akik oszlopai vagytok a népnek, tudjátok meg, és nézzetek utána, hogy miféle vétek történhetett ma? ³⁹Mert az élő Úrra, Izráel szabadítójára mondom, hogy még ha a fiam, Jónátán követte is el azt, neki is meg kell halnia. De a népből senki sem felelt neki. ⁴⁰Akkor ezt mondta egész Izráelnek: Ti legyetek az egyik oldalon, én pedig Jónátán fiammal a másik oldalon. A nép ezt mondta Saulnak: Tégy úgy, ahogyan jónak látod! ⁴¹Akkor ezt mondta Saul az Úrnak: Izráel Istene, tárd fel az igazságot! És a sors Jónátánra meg Saulra esett, a nép pedig ártatlannak bizonyult. ⁴²Saul ezt mondta: Vessetek sorsot köztem és Jónátán fiam között! És a sors Jónátánra esett. ⁴³Saul ezt mondta Jónátánnak: Valld be nekem, mit tettél? Jónátán be is vallotta, és ezt mondta: A kezemben levő bot végével valóban megkóstoltam egy kis mézet. Most pedig kész vagyok meghalni. ⁴⁴Saul ezt mondta: Engem verjen meg az Isten, ha nem halsz meg, Jónátán! ⁴⁵A nép azonban azt mondta Saulnak: Jónátán haljon meg, aki ezt a nagy győzelmet szerezte Izráelnek? Távoly legyen tőlünk! Az élő Úrra mondjuk, hogy egy hajszál sem hullhat fejről a földre, mert Isten segítségével vitte ezt véghez a mai napon. Így mentette meg a nép Jónátánt a haláltól. ⁴⁶Ekkor Saul felhagyott a filiszteusok üldözésével, a filiszteusok pedig visszatértek lakóhelyükre.

Saul győzelmei

⁴⁷Miután Saul átvette Izráel felett a királyi hatalmat, harcba szállt minden ellenségével köröskörül: Móábbal, az ammóniakkal, Edómmal, Cóbá királyával és a filiszteusokkal. Ahol csak

megfordult, mindenütt győzelmet aratott. ⁴⁸Derekasan hadakozott, megverte az amálékiakat, és megmentette Izráelt fosztogatói kezéből.

⁴⁹Saul fiai ezek voltak: Jónátán, Jisví és Malkísúa. Két lánya közül az idősebb neve Mérab, a kisebbiké pedig Míkal volt. ⁵⁰Saul feleségének a neve Ahínóam volt, Ahímaac leánya. Hadseregparancsnokának a neve Abnér volt, aki Saul nagybátyjának, Nérnek volt a fia. ⁵¹Kís, Saul apja és Nér, Abnér apja is Abiél fiai voltak.

⁵²A filiszteus háború azonban, amíg Saul élt, egyre csak súlyosbodott. Ezért ha meglátott Saul egy-egy erős vagy bátor embert, azt maga mellé vette.

15

Háború Amálék ellen

¹Egyszer ezt mondta Sámuel Saulnak: Engem küldött az ÚR, hogy felkenjelek népe, Izráel királyává. Most azért hallgass az ÚR beszédére! ²Ezt mondja a Seregek ÚRa: Számon tartom, hogy hogyan bánt Amálék Izráellel, hogy útját állta, amikor kijött Egyiptomból. ³Most azért indulj, verd le Amálékot, és irts ki mindent, amije van! Ne kíméld, hanem öld meg a férfiakat és a nőket, a gyermekeket és a csecsemőket, a marhákat és a juhokat, a tevéket és a szamarakat!

⁴Ekkor mozgósította Saul a hadinépet, és számba vette Teláímban: kétszázezer gyalogost és tízezer embert Júdából. ⁵Amikor Saul eljutott Amálék városáig, lesbe állt a folyóvölgyben. ⁶De a kénieknek ezt üzenté Saul: Menjete el innen, távozzatok el az amálékiak közül, hogy ki ne irtsalak velük együtt titeket is, mert ti szeretettel bántatok Izráel fiaival, amikor kijöttek Egyiptomból. Erre eltávoztak a kéniek az amálékiak közül. ⁷Saul pedig vágta Amálékot Havilától egészen a Súrba vezető útig, amely Egyiptommal szemben van. ⁸Agágot, Amálék királyát élve fogta el, de az egész népet fegyverrel irtotta ki. ⁹Saul és a hadinép azonban megkímélte Agágot, meg a juhoknak és marháknak a legjavát, azaz a másodellésüket, meg a bárányokat és mindazt, ami szép volt. Ezeket nem akarták kiirtani, hanem csak a hitvány és értéktelen jószágot irtották ki.

Saul engedetlensége és büntetése

¹⁰Akkor így szólt az ÚR igéje Sámuelhez: ¹¹Megbántam, hogy királlyá tettem Sault, mert elfordult tőlem, és nem teljesítette, amit megparancsoltam neki. Sámuel haragra gerjedt, és egész éjjel jajgatott az ÚR előtt. ¹²Reggel korán fölkelt Sámuel, hogy találkozzék Saullal. De ekkor azt jelentették Sámuelnek, hogy Saul Karmelbe érkezett, és ott emlékoszlopot állított magának. Azután megfordult, továbbment, és lement Gilgálba. ¹³Amikor Sámuel Saulhoz érkezett, ezt mondta neki Saul: Az ÚR áldottja vagy te! Teljesíttem, amit megparancsolt az ÚR. ¹⁴Sámuel azonban megkérdezte: Akkor mi az a juhbégetés, amely a fülembé jut, és az a marhabögés, amit hallok? ¹⁵Saul ezt felelte: Az amálékiaktól hozták azokat, mert megkímélte a nép a juhok és a marhák legjavát, hogy Istenednek, az Úrnak áldozza. De a többi kiirtottuk.

¹⁶Akkor ezt mondta Sámuel Saulnak: Hallgass! Hadd mondjam el neked, mit mondott nekem ma éjjel az ÚR. Saul így felelt: Beszélj!

¹⁷Sámuel ezt mondta: Milyen kicsiny voltál a magad szemében, és mégis Izráel törzseinek a fejévé lettél, felkent téged Izráel királyává az ÚR. ¹⁸Azután ezzel a megbízással küldött utadra az ÚR: Menj, és irtsd ki a vétkes amálékiakat, harcolj ellenük, míg csak nem végzel velük! ¹⁹Miért nem hallgattál az ÚR szavára? Miért vetted magad a zsákmányra, és miért követtél el olyat, amit rossznak lát az ÚR? ²⁰Saul ezt felelte Sámuelnek: Hiszen hallgattam én az ÚR szavára, és végrehajtottam azt a megbízatást, amelyre elküldött az ÚR: elhoztam Agágot, Amálék királyát, az amálékiakat pedig kiirtottam. ²¹A nép azonban elvette a zsákmányból a kiirtásra szánt juhok és marhák legjavát, hogy feláldozza Istenednek, az Úrnak Gilgálban. ²²Akkor ezt mondta Sámuel:

Talán ugyanúgy tetszik az Úrnak az égő- és a véresáldozat,

mint az engedelmesség az ÚR szava iránt?
 Bizony, többet ér az engedelmesség az áldozatnál,
 és a szófogadás a kosok kövérjénél!

²³Olyan az engedetlenség, mint a varázslás vétke,
 és az ellenszegülés, mint a bálványimádás.

Te megvetted az ÚR igéjét,
 ő pedig elvetett téged, és nem leszel király!

²⁴Saul így felelt Sámuelnek: Vétkeztem, mert megszegtem az ÚR parancsát és a te beszédedet. Mert féltem a néptől, és hallgattam a szavára. ²⁵De bocsásd meg ezúttal vétkemet, és jöjj vissza velem, hogy leboruljak az ÚR előtt! ²⁶Sámuel azonban ezt mondta Saulnak: Nem megyek vissza veled, mert megvetted az ÚR igéjét, az ÚR pedig elvetett téged, és nem maradsz tovább Izráel királya.

²⁷Ezzel Sámuel sarkon fordult, és menni készült. De Saul megragadta a köpenye szélét, úgyhogy az leszakadt. ²⁸Ekkor így szólt hozzá Sámuel: Így szakítja el tőled az ÚR a mai napon Izráel királyságát, és másnak, nálad különbnek adja. ²⁹Izráel fenséges Istene nem hazudik, és nem is bán meg semmit, mert nem ember ő, hogy bármit is megbánjon. ³⁰Ő pedig ezt mondta: Vétkeztem, de azért add meg nekem a tiszteletet népem vénei és Izráel előtt! Jöjj vissza velem, hogy leboruljak Istened, az ÚR előtt! ³¹Ekkor megfordult Sámuel, követte Sault, és Saul leborult az ÚR előtt.

³²Azután ezt mondta Sámuel: Hozzátok elém Agágot, Amálék királyát! Agág odament hozzá bilincsbe verve, és azt gondolta Agág: Bizonyára elkerült a keserű halál! ³³De Sámuel így szólt: Ahogyan gyermektelenné tett asszonyokat a kardod, úgy legyen gyermektelenné anyád az asszonyok között! És felkoncolta Sámuel Agágot az ÚR előtt Gilgálban. ³⁴Ezután elment Sámuel Rámába, Saul pedig hazament Saul Gibeájába. ³⁵Sámuel nem is látta többé Sault holta napjáig; de bánkódott Sámuel Saul miatt, mivel megbánta az ÚR, hogy Sault Izráel királyává tette.

16

Sámuel felkeni Dávidot Izráel királyává

¹Az ÚR azonban ezt mondta Sámuelnek: Meddig bánkódsz még Saul miatt? Hiszen elvettem őt, és nem marad Izráel királya! Töltsd meg olajjal a szarudat, és indulj! Elküldelek a betlehemi Isaihoz, mert az ő fiai közül választottam magamnak királyt! ²Hogyan mehetnék oda? – kérdezte Sámuel. – Ha meghallja Saul, megöl engem. De az ÚR ezt felelte: Vigyél magaddal egy üszőt, és mondd ezt: Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak. ³Azután hívd meg Isait az áldozati lakomára! Én pedig majd a tudodra adom, hogy mit kell tenned: azt kend fel, akit én mondom neked!

⁴Sámuel úgy is tett, ahogyan megmondta neki az ÚR. Amikor megérkezett Betlehembe, remegve mentek eléje a város vénei, és azt kérdezték: Békés szándékkal jöttél-e? ⁵Békés szándékkal – felelte. – Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak. Szenteljétek meg magatokat, és jöjjetek el velem az áldozati lakomára! Miután szentnek találta Isait és fiait, meghívta őket az áldozati lakomára.

⁶Amikor megérkeztek, és meglátta Elíábot, ezt gondolta: Biztosan ez lesz a felkent, aki most itt áll az ÚR előtt. ⁷De az ÚR ezt mondta Sámuelnek: Ne tekints a megjelenésére, se természetes növéseire, mert én megvetem őt. Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az ÚR azt nézi, ami a szívben van. ⁸Ekkor Abínádábot szólította Isai, és odavezette Sámuel elé, de ő ezt mondta: Őt sem választotta az ÚR. ⁹Azután Sammát vezette oda Isai, de Sámuel ezt mondta: Őt sem választotta az ÚR. ¹⁰Hét fiát vezette így oda Isai Sámuel elé, de Sámuel ezt mondta Isainak: Ezeket nem választotta az ÚR. ¹¹Majd megkérdezte Sámuel Isaitól: Itt van az összes fiad? Hátra van még a legkisebb – felelte ő –, de ő éppen a juhokat őrzi. Erre Sámuel ezt mondta Isainak: Üzenj neki azonnal, és hozasd ide,

mert addig nem ülünk le, amíg ő meg nem érkezik. ¹²Érte küldött tehát, és elhozatta. Ő pedig pirosposztag, szép szemű és jó megjelenésű volt. Akkor ezt mondta az ÚR: Rajta! Kend föl királlyá, mert ő az! ¹³Sámuel pedig fogta az olajos szarut, és testvérei körében fölkente őt. Akkor az ÚR lelke szállt Dávidra, és attól kezdve vele is maradt. Sámuel pedig elindult, és elment Rámába.

Dávid Saul udvarába kerül

¹⁴Saultól viszont eltávozott az ÚR lelke, és egy gonosz szellem kezdte gyötörni, amelyet az ÚR küldött. ¹⁵Akkor ezt mondták a szolgálói Saulnak: Látod, Istennek egy gonosz szelleme gyötör téged. ¹⁶De a mi urunknak csak szólnia kell, és szolgálid készek keresni egy embert, aki ért a lantpengetéshez. És ha majd Istennek a gonosz szelleme megszáll, akkor ő játszik majd valamit, és jobban leszel. ¹⁷Saul így felelt a szolgálóinak: Keressetek hát nekem egy embert, aki szépen tud játszani a lanton, és hozzátok ide hozzám! ¹⁸Ekkor megszólalt az egyik legény, és ezt mondta: Én láttam a betlehemi Isai egyik fiát, aki tud lanton játszani; derék férfi, harcra termett, okos beszédű, daliás ember, és vele van az ÚR. ¹⁹Saul tehát követeket küldött Isaihoz ezzel az üzenettel: Küldd el hozzám Dávidot, a fiadat, aki a juhokat szokta őrizni! ²⁰Isai pedig fogott egy szamarat, arra kenyeret, egy tömlő bort meg egy kecskegidát rakott, és elküldte Saulnak a fiával, Dáviddal. ²¹Dávid megérkezett Saulhoz, és a szolgálatába szegődött. Ő pedig igen megszerette, és a fegyverhordozója lett. ²²Akkor ezt üzent Saul Isainak: Hadd szolgáljon engem Dávid, mert igen megkedveltem! ²³És valahányszor Istennek az a szelleme megszállta Sault, fogta Dávid a lantot, és játszott rajta valamit. Saul ilyenkor megkönnyebbült, jobban lett, a gonosz szellem pedig eltávozott tőle.

17

Háború a filiszteusokkal

¹A filiszteusok összevonták seregeiket a harcra. A júdai Szókónál gyűltek össze, és tábornok utítotték Szókó és Azéká között Efesz-Dammímnál. ²Saul és az izráéliek is összegyűltek, tábornok utítotték az Élá-völgyben, és csatarendbe álltak a filiszteusok ellen. ³Az innenső hegyen álltak a filiszteusok, a túlsó hegyen pedig az izráéliek, és közöttük húzódott a völgy.

⁴Ekkor kilépett a filiszteusok seregéből egy kiváló harcos, név szerint Góliát, Gát városából. Magassága hat könyök és egy arasz volt. ⁵Fején rézsisak volt, öltözete pikkelyes páncél, ötezer sekel súlyú rézből volt a páncélja. ⁶Lábán rézvért és vállán rézdárda volt. ⁷Lándzsájának a nyele olyan vastag volt, mint a szövőszék tartófája, lándzsájának a hegye pedig hatszáz sekel súlyú vasból volt, és egy pajzshordozó ment előtte. ⁸Így állt ki, és odakiáltott Izráel csatasorainak: Miért vonultatok ki, és készültetek fel a harcra? Nézzétek, én filiszteus vagyok, ti pedig Saul szolgálói! Válasszatok ki magatok közül egy embert, hogy kiálljon ellenem! ⁹Ha le tud győzni, és megöl engem, akkor mi leszünk a ti szolgálítok; de ha én győzöm le, és én ölöm meg őt, akkor ti lesztek a mi szolgálóink, és ti szolgáltok nekünk. ¹⁰Ezt is mondta a filiszteus: Én itt most kigúnyolom Izráel csatasorait. Állítsatok hát ki ellenem valakit, hogy megvívjunk egymással! ¹¹Amikor meghallotta Saul és egész Izráel a filiszteusnak ezeket a szavait, megrettentek, és nagy félelem fogta el őket.

¹²Dávid annak az efráta embernek volt a fia, aki a júdai Betlehemben élt, és akit Isainak hívtak. Ennek az embernek nyolc fia volt, és Saul idejében már túl öreg volt ahhoz, hogy a többiekkel bevonuljon. ¹³De Isai három legnagyobb fia elment, és követte Sault a harcra. Annak a három fiának, akik hadba vonultak, ez volt a neve: az elsőszülötté Elíáb, a másodiké Abínádáb, a harmadiké pedig Sammá. ¹⁴Dávid volt a legkisebb. A három nagyobb elment Saulal.

¹⁵Dávid időnként elment Saulhoz, de visszatért, hogy apjának juhait legeltesse Betlehemben. ¹⁶A filiszteus pedig megjelent minden reggel és minden este, és kiállt negyven napon át.

¹⁷Egyszer ezt mondta Isai a fiának, Dávidnak: Vidd el testvéreidnek ezt a véka pörkölt gabonát meg ezt a tíz kenyeret, és szaladj el a táborba testvéreidhez. ¹⁸Ezt a tíz sajtot pedig vidd el az ezredesnek, és tudd meg, hogy jól vannak-e a testvéreid, és hozz tőlük valami jelet! ¹⁹Az Élá-völgyben vannak, ahol Saul és az izráeli férfiak harcban állnak a filiszteusokkal.

²⁰Felkelt tehát Dávid korán reggel, rábízta a nyáját egy bojtárra, felszedelőzködött, és elment, ahogyan Isai parancsolta neki. Éppen akkor érkezett a szekértáborhoz, amikor a sereg harci zaj közepette csatarendbe fejlődött. ²¹Csatarendbe állt Izráel is, meg a filiszteusok is: egyik csatasor a másikkal szemben. ²²Dávid rábízta holmiját arra, aki a fölszerelést őrizte, és a csatasor felé futott. Odaérve megkérdezte bátyjait, hogy jól vannak-e. ²³Miközben velük beszélgetett, előállt a filiszteusok csatasorából egy kiváló harcos: egy Góliát nevű filiszteus Gát városából, és most is ugyanúgy beszélt, Dávid pedig meghallotta. ²⁴Amikor az izráeli férfiak meglátták azt az embert, mindnyájan elfutottak előle, mert nagyon félték. ²⁵Ezt mondták az izráeliek: Láttátok ezt az embert, aki előállt? Azért állt elő, hogy kigúnyolja Izráelt. Ha akadna valaki, aki megölné, azt gazdagon megajándékozná a király, még a leányát is hozzáadná, és fölmentené apjának a házát Izráelben minden szolgálat alól.

Dávid legyőzi Góliátot

²⁶Akkor Dávid megkérdezte a mellette állóktól: Mi lesz a jutalma annak, aki megöli ezt a filiszteust, és megmenti Izráelt a gyalázattól? Mert ki ez a körülméletlen filiszteus, hogy gyaláznia meri az élő Isten seregét? ²⁷A nép pedig elmondta neki is szóról szóra, hogy mi lesz a jutalma annak, aki levágja Góliátot. ²⁸Amikor a legidősebb bátyja, Elíáb hallotta, hogy Dávid az emberekkel beszélget, haragra gerjedt Elíáb, és ezt mondta: Minek jöttél ide, és kire bíztad azt a néhány juhót a pusztában? Tudom, hogy szeretsz hősködni, és mindig valami rosszban töröd a fejed. Csátát akarsz látni, azért jöttél ide! ²⁹Dávid ezt felelte: Ugyan mit követtem el? Hiszen csak beszélgetek! ³⁰Azután odafordult valaki máshoz, és tőle is ugyanazt kérdezte. A hadinép pedig ugyanúgy válaszolt neki, mint azelőtt. ³¹Amikor híre ment, hogy mit beszél Dávid, jelentették Saulnak, ő pedig magához rendelte. ³²Dávid ezt mondta Saulnak: Senki se csüggedjen el emiatt, elmegy a te szolgád, és megvív ezzel a filiszteussal. ³³De Saul ezt mondta Dávidnak: Nem mehetsz el, hogy megvívj ezzel a filiszteussal, mert még fiatal vagy, ő pedig harchoz szokott ember ifjúkora óta.

³⁴Dávid azonban így felelt Saulnak: Pásztor volt a te szolgád apja juhait mellett, és ha jött egy oroszlán vagy medve, és elragadott egyet a nyájból, ³⁵utánamentem, leterítettem, és kiragadtam a szájából. Ha pedig ellenem támadt, megragadtam a szakállánál fogva, leterítettem és megöltem. ³⁶Leterítette a te szolgád az oroszlánt is, a medvét is: úgy jár majd ez a körülméletlen filiszteus is, mint azok, mivel csúfolta az élő Isten seregét. ³⁷Azután ezt mondta Dávid: Az ÚR, aki megmentett engem az oroszlán és a medve karmától, meg fog menteni ennek a filiszteusnak a kezéből is. Saul így felelt Dávidnak: Hát menj, az ÚR legyen veled! ³⁸És felöltöztette Saul Dávidot a saját ruhájába, a fejére rézsisakot tett, és páncélba öltöztette. ³⁹Felkötötte Dávid Saul kardját is a ruhája fölé, és megpróbált járn benne, mert nem volt hozzászokva. Ekkor azonban Dávid ezt mondta Saulnak: Nem tudok én ezekben járn benne, mert nem vagyok én ilyenekhez szokva. Le is vetette Dávid ezeket. ⁴⁰Kezébe vette hát a botját, és kiválasztott a patakából öt sima kövecskét; beletette azokat a pásztortáskájába, a tarisznyájába, és parittyával a kezében közeledett a filiszteushoz.

⁴¹A filiszteus is elindult, egyre közelebb jött Dávidhoz, és előtte ment a pajzshordozója. ⁴²Amikor a filiszteus rátekintett, megvetően nézett Dávidra, mert fiatal volt, pirospozsgás és jó megjelenésű. ⁴³Ezt kérdezte a filiszteus Dávidtól: Hát kutya vagyok én, hogy bottal jössz ellenem? És szidni kezdte a filiszteus Dávidot Istenével együtt. ⁴⁴Ezt mondta a filiszteus Dávidnak: Gyere csak ide, hadd adjam a testedet az égi madaraknak és a mezei vadaknak! ⁴⁵Dávid így felelt a filiszteusnak: Te karddal, lándzsával és dárdával jössz ellenem, de én a Seregek URának, Izráel csapatai Istenének a nevében megyek ellened, akit te

kicsúfoltál. ⁴⁶Még ma kezembe ad az ÚR, leváglak és a fejedet veszem, a filiszteusok seregének a hulláit pedig még ma az égi madaraknak és a mezei vadaknak adom, hadd tudja meg mindenki a földön, hogy van Isten Izráelben. ⁴⁷És megtudja ez az egész egybegyűlt sokaság, hogy nem karddal és lándzsával szabadít meg az ÚR. Mert az ÚR kezében van a háború, és ő ad a kezünkbe benneteket.

⁴⁸Amikor a filiszteus nekikészült, és egyre közeledett Dávidhoz, Dávid is kifutott gyorsan a csatasorból a filiszteus elé. ⁴⁹Belenyúlt Dávid a tarisznyájába, kivett belőle egy követ, a parittyájával elröpítette, és úgy homlokra találta a filiszteust, hogy a kő belefúródott a homlokába, és arccal a földre zuhant. ⁵⁰Dávid tehát erősebb volt a filiszteusnál, bár csak parittyája és köve volt: legyőzte a filiszteust, és megölte, pedig még kard sem volt Dávidnál! ⁵¹Azután odafutott Dávid, rálépett a filiszteusra, fogta annak a kardját, kihúzta a hüvelyéből, megölte vele, és levágta a fejét. Amikor látták a filiszteusok, hogy meghalt a vitézük, megfutamodtak.

⁵²Ekkor az izráeliek és júdaiak nekilódultak, és csatakiáltás közepette üldözték a filiszteusokat a völgy irányában, egészen Ekrón kapujáig. Ott feküdtek az elesett filiszteusok a Saarajimba vezető úton egészen Gátig és Ekrónig. ⁵³Azután visszatértek Izráel fiai a filiszteusok üldözéséből, és kifosztották a táborukat.

⁵⁴Dávid pedig fogta a filiszteus fejét, és Jeruzsálembe vitte, fegyvereit pedig otthon helyezte el.

⁵⁵Amikor látta Saul, hogy kiállt Dávid a filiszteus ellen, ezt kérdezte a hadseregparancsnoktól, Abnértól: Abnér, kinek a fia ez az ifjú? Abnér így felelt: Az életemre mondom, ó, király, hogy nem tudom. ⁵⁶Akkor ezt mondta a király: Kérdezz hát utána, hogy kinek a fia ez az ifjú! ⁵⁷És amikor visszajött Dávid azután, hogy levágta a filiszteust, fogta őt Abnér, és Saul elé vezette. A filiszteus feje még a kezében volt. ⁵⁸Saul megkérdezte tőle: Kinek a fia vagy, te ifjú? Dávid így felelt: Szolgádnak, a betlehemi Isainak a fia vagyok.

18

Jónátán szövetséget köt Dáviddal

¹Miután véget ért a beszélgetés Saullal, Jónátán lelke összeforrt Dávid lelkével. Úgy megszerette őt Jónátán, mint önmagát. ²Saul pedig magához vette őt azon a napon, és nem engedte, hogy visszatérjen apja házába. ³És szövetséget kötött Jónátán Dáviddal, mert úgy szerette őt, mint önmagát. ⁴Levette Jónátán a köpenyét, és Dávidnak adta, sőt a ruháját meg a kardját, az íját és az övét is. ⁵És ha Dávid harcra indult, sikerrel járt mindenütt, bárhová küldte Saul. Ezért a harcosok élére állította őt Saul. Tetszett ez az egész népnek, még Saul udvari embereinek is.

Saul féltékeny Dávidra

⁶Egyszer amint hazajöttek, amikor Dávid a filiszteusoktól győztesen tért vissza, kivonultak az asszonyok Saul király elé Izráel városaiból énekszóval, körtáncot lejtve, dobolva, örömkialtások közepette, és háromhúrú hangszeren játszva. ⁷A táncoló asszonyok így énekeltek:

Megölt Saul ezer embert,
Dávid meg tízezer embert!

⁸Saul erre igen megharagudott, mert nem tetszett neki ez a dolog. Ezt gondolta ugyanis: Dávidnak tízezret tulajdonítanak, nekem meg csak ezret tulajdonítanak! A végén még a királyság is az övé lesz! ⁹Ettől fogva állandóan rossz szemmel nézett Saul Dávidra.

¹⁰Másnap megszállta Sault Istennek az a gonosz szelleme, és révületbe esett a házában, Dávid pedig, ahogy ilyenkor mindig, játszani kezdett a lanton. Saul kezében lándzsa volt.

¹¹Saul feléje dobta a lándzsát, mert ezt gondolta: A falhoz szegezem Dávidot! Dávid azonban két ízben is kitért előle. ¹²És félni kezdett Saul Dávidtól, mert vele volt az ÚR, Saultól pedig

eltávozott. ¹³Ezért eltávolította őt Saul maga mellől, és ezredessé tette, hogy ő vezesse csatába és haza a hadinépet.

¹⁴Dávid minden útján sikerrel járt, mert vele volt az ÚR. ¹⁵Amikor látta Saul, hogy milyen nagy sikereket ér el, rettegni kezdett tőle. ¹⁶De egész Izráel és Júda szerette Dávidot, mert ő vezette csatába és vissza a hadinépet.

¹⁷Egyszer így szólt Saul Dávidhoz: Nézd, neked adom feleségül idősebb lányomat, Mérabot, csak légy az én vitézem, és harcold az ÚR harcait! Mert így gondolkozott Saul: Ne én végezzek veled, hanem a filiszteusok. ¹⁸Dávid ezt felelte Saulnak: Ki vagyok én, mi az én életem és apám családja Izráelben, hogy veje legyek a királynak? ¹⁹De amikor hozzá kellett volna adni Dávidhoz Saul leányát, Mérabot, mégis a mehólái Adriélhez adták feleségül.

²⁰Saul leánya, Míkal azonban megszerette Dávidot. Megmondták ezt Saulnak, és ő helyeselte a dolgot. ²¹Ezt gondolta ugyanis Saul: Neki adom őt, mert ez lesz a csapda, és végeznek veled a filiszteusok. Ezért ezt mondta Saul Dávidnak: Itt az újabb alkalom, ezúttal csakugyan a vőm leszel! ²²És megparancsolta Saul az udvari embereinek, hogy így beszéljenek bizalmasan Dáviddal: Nézd, a király kedvel téged, és az udvari emberei is mind szeretnek. Légy hát a király veje! ²³Saul udvari emberei el is mondták Dávidnak ezeket, de Dávid így felelt: Olyan csekélységnek tartjátok, hogy valaki a király veje legyen? Hiszen én szegény és jelentéktelen ember vagyok. ²⁴És jelentették az udvari emberek Saulnak, hogy miket mondott Dávid.

²⁵Akkor ezt mondta Saul: Mondjátok meg Dávidnak, hogy nem kíván a király mátkapénzt, csak száz filiszteus előbőrét. Így állj bosszút a király ellenségein! Saul ugyanis azt gondolta, hogy a filiszteusok által öleti meg Dávidot. ²⁶Amikor aztán az udvari emberek elmondták Dávidnak ezeket, Dávid is helyeselte a dolgot, hogy a király veje legyen. Még mielőtt letelt volna a kitűzött idő, ²⁷elindult és elment Dávid az embereivel együtt, és levágott kétszáz férfit a filiszteusok közül. Elhozta Dávid az előbőrüket, és odaadta az összeset a királynak, hogy a király veje lehessen. Ekkor hozzá adta Saul a leányát, Míkal feleségül.

²⁸Saul azonban látta és tudta, hogy az ÚR Dáviddal van, és hogy Míkal, Saul leánya szereti őt. ²⁹Ezért még jobban félt Saul Dávidtól, és ellensége lett Dávidnak egész életére.

³⁰A filiszteusok vezérei kivonultak harcolni. Valahányszor kivonultak, Dávid mindig nagyobb sikert ért el, mint Saul többi udvari embere, ezért igen nagy hírnévre tett szert.

19

Saul Dávid életére tör

¹Saul elmondta fiának, Jónátánnak és összes udvari emberének, hogy meg akarja ölni Dávidot. Jónátán, Saul fia azonban nagyon kedvelte Dávidot. ²És megmondta Jónátán Dávidnak: Apám, Saul meg akar ölni. Ezért vigyázz magadra holnap reggelig, maradj a rejtkehelyen, és rejtőzz el! ³Én pedig kimegyek, és ott állok meg apám mellett a mezőn, ahol te leszel, és beszélni fogok apámmal rólad. Majd meglátom, hogy mi lesz, és elmondom neked.

⁴Jónátán beszélt is apjával, Saullal Dávid érdekében. Ezt mondta neki: Ne vétkezzen a király a szolgája, Dávid ellen, hiszen ő nem vétett ellened, sőt sok jót tett neked. ⁵Kockára tette az életét, leterítette a filiszteust, és nagy szabadulást szerzett az ÚR egész Izráelnek. Te láttad ezt, és örültél. Miért vétkeznél ártatlan vért ontva, miért akarod ok nélkül megölni Dávidot? ⁶Saul hallgatott Jónátán szavára; meg is esküdött Saul: Az élő Úrra mondom, hogy nem kell meghalnia! ⁷Ekkor hívatta Jónátán Dávidot, és elmondta neki Jónátán mindezeket. Majd Jónátán odavezette Dávidot Saulhoz, aki ismét olyan lett hozzá, mint azelőtt.

⁸Közben a háború tovább folytatódott. Dávid kivonult a filiszteusok ellen, nagy vereséget mért rájuk, és azok megfutamodtak előle.

⁹Egyszer az Úrnak az a gonosz szelleme megszállta Sault, amikor házában ült lándzsával a kezében. Dávid a lanton játszott. ¹⁰Ekkor Saul lándzsájával a falhoz akarta

szegezni Dávidot, de ő félrehajolt Saul elől, és a lándzsa a falba fúródott. Dávid pedig kiszaladt, és elmenekült még azon az éjszakán.

¹¹Ekkor követeket küldött Saul Dávid házához, hogy tartsák szemmel, és reggel majd öljék meg. De a felesége, Míkal megmondta Dávidnak: Ha nem mented meg ma éjjel az életedet, holnap meg kell halnod! ¹²És leeresztette Míkal Dávidot az ablakon át. Ő pedig futásnak eredt, és elmenekült. ¹³Ekkor fogta Míkal a házibálványt, belefektette az ágyba, a fejéhez odatett egy kecskeszőr párnát, és betakarta egy ruhával.

¹⁴Saul tehát elküldte követeit, hogy fogják el Dávidot, de az asszony azt mondta nekik, hogy beteg. ¹⁵Ekkor Saul ismét elküldte a követeket, hogy nézzék meg Dávidot, és vigyék el hozzá ágyastul, hogy megölesse. ¹⁶Amikor a követek odamentek, kitűnt, hogy a házibálvány volt az ágyban, és egy kecskeszőr párna volt ott a fejénél. ¹⁷Ezért Saul ezt mondta Míkalnak: Miért csaptál be így engem? Miért engedted, hogy ellenségem elmeneküljön? Míkal ezt felelte Saulnak: Ő mondta nekem: Engedj el, különben megöllek!

¹⁸Dávid tehát futva elmenekült. Elment Sámuelhez Rámába, és elmondta neki mindazt, amit Saul tett vele. Azután Sámuellel együtt Nájótba ment, és ott tartózkodtak. ¹⁹De jelentették Saulnak, hogy Dávid Nájótban van, Rámá mellett. ²⁰Akkor Saul követeket küldött, hogy fogják el Dávidot. De amikor meglátták a próféták csoportját, akik révületben voltak, Sámuel pedig ott állt mellettük, akkor Isten lelke szállt Saul követeire, és ők is révületbe estek.

²¹Jelentették ezt Saulnak. Erre újabb követeket küldött, de azok is révületbe estek. Harmadszor is küldött Saul követeket, de azok is révületbe estek. ²²Ekkor maga is elment Rámába, és amikor a Szekúban levő nagy kúthoz érkezett, így kérdezősködött: Hol van Sámuel és Dávid? Ezt felelték: Nájótban, Rámá mellett. ²³Elindult tehát a Rámá melletti Nájótba. De Isten lelke szállt őrá is, úgyhogy amíg ment, folyton révületben volt, amíg csak meg nem érkezett a Rámá melletti Nájótba. ²⁴Akkor ő is ledobta a ruháját, és révületben volt ő is Sámuel előtt, és ott feküdt meztelenül egész nap és egész éjjel. Ezért mondják: Hát már Saul is a próféták között van?

20

Jónátán megmenti Dávidot

¹Dávid ezután elmenekült a Rámá mellett levő Nájótból. Elment, és ezt mondta Jónátánnak: Mit követtem el, mi az én bűnöm, mi az én vétkem apáddal szemben, hogy az életemre tör? ²Ő azt felelte neki: Dehogy fogsz meghalni! Hiszen nem tesz apám semmit sem, amit föl ne tárna előttem. Miért titkolná el apám előlem éppen ezt a dolgot? Az nem lehet! ³De Dávid meg is esküdött, és ezt mondta: Jól tudja apád, hogy te jóindulattal vagy irántam, ezért azt gondolta: Ne tudja meg ezt Jónátán, mert elszomorodik. De az élő Úrra és az életemre mondom, hogy csak egy lépés választ el engem a haláltól! ⁴Jónátán így felelt Dávidnak: Amit csak kívánsz, megteszem érted!

⁵Akkor Dávid ezt mondta Jónátánnak: Nézd, holnap újhold lesz, és nekem az étkezésnél ott kellene ülnöm a király mellett. Engedj el, hadd rejtőzzem el a mezőn holnapután estig. ⁶Ha apád kérdezősködik utánam, ezt mondd: Engedélyt kért tőlem Dávid, hogy hazaszaladhasson a városába, Betlehembe, mert egész nemzetsége most tartja az évenkénti áldozati lakomát. ⁷Ha erre azt mondja, hogy jól van, akkor békében lehet szolgál. De ha nagyon megharagszik, abból megtudod, hogy eldöntött dolog nála a pusztulásom. ⁸Akkor mutasd meg hűségedet szolgálodhoz, hiszen te kötöttél szövetséget az Úr előtt szolgálóddal! De ha van bennem valami bűn, te ölj meg, miért vinnél apádhoz? ⁹De Jónátán ezt felelte: Semmiképpen sem! Ha megtudom, hogy apám veled szemben ilyen gonoszságra határozta el magát, akkor megmondom neked.

¹⁰Dávid megkérdezte Jónátánt: Ki mondja meg nekem, ha keményen válaszol apád? ¹¹Jónátán így felelt Dávidnak: Gyere, menjünk ki a mezőre! És kimentek mindketten a

mezőre. ¹²Akkor ezt mondta Jónátán Dávidnak: Az Úrra, Izráel Istenére fogadom, hogy holnap vagy holnapután ilyenkorra kipuhatok apámtól, jóakarattal van-e Dávid iránt; és ha nem, akkor elküldök valakit hozzád, és megüzenem neked. ¹³Úgy segítse meg az ÚR Jónátán most és ezután is, hogy a tudomásodra hozom, ha apám gonoszságot tervez ellened! Akkor elengedlek, menj el békével! Legyen veled az ÚR, ahogyan apámmal volt. ¹⁴Ha életben maradok, bánj velem az ÚR szeretetével, de ha meghalok, ¹⁵ne vond meg soha szeretetedet az én házam népétől akkor sem, amikor az ÚR kiirtja Dávid valamennyi ellenségét a föld színéről. ¹⁶Így kötött Jónátán szövetséget Dávid házával, tudva, hogy Dávid ellenségein bosszút fog állni az ÚR. ¹⁷Jónátán ismét megeskette Dávidot, hogy szeretni fogja őt. Mert ő is egész lelkével szerette Dávidot.

¹⁸Azután ezt mondta neki Jónátán: Holnap újhold lesz, és kérdezősködni fognak utánad, mert a helyed üres lesz. ¹⁹Holnapután jöjj ide sietve, és menj arra a helyre, ahol elrejtőztél a múlt alkalommal, és várj ott az Ezel nevű kő mellett. ²⁰Én pedig három nyilat lövök arrafelé, mintha célba lőnék. ²¹Azután majd utánuk küldök egy fiút: Eredj, keresd meg a nyilakat! És ha ezt mondom a fiúnak: Mögötted vannak a nyilak, szedd föl őket! – akkor előjöhetsz, mert az élő Úrra mondom, hogy biztonságban vagy, és nincs semmi baj. ²²Ha azonban ezt mondom a fiúnak: A nyilak messze előtted vannak! – akkor menj el, mert az ÚR elküld téged. ²³Abban a dologban pedig, amit megbeszélünk egymással, az ÚR legyen a tanú közöttünk mindörökké.

²⁴Dávid tehát elrejtőzött a mezőn. És amikor eljött az újhold, a király asztalhoz ült, hogy egyék. ²⁵Leült a király a székére, mint máskor, a fal melletti székre; vele szembe Jónátán, Saul mellé pedig Abnér ült; Dávid helye azonban üresen maradt. ²⁶De Saul semmit sem szólt azon a napon, mert azt gondolta: Történhetett vele valami, ezért nem tiszta. Igen, biztosan nem tiszta!

²⁷Amikor azonban másnap, az újhold utáni napon is üresen maradt Dávid helye, ezt kérdezte Saul a fiától, Jónátántól: Miért nem jött el Isai fia se tegnap, se ma az étkezésre? ²⁸Jónátán így felelt Saulnak: Engedélyt kért tőlem Dávid, hogy elmehessen Betlehembe. ²⁹Ezt mondta ugyanis: Engedj el engem, mert áldozati lakomája van nemzetségünknek a városban, és rámparancsolt a bátyám. Azért, ha jóindulattal vagy hozzám, engedd meg, hogy elmenjek megnézni a testvéreimet. Ezért nem jött el a király asztalához.

³⁰Akkor előntötte Saul a düh Jónátán miatt, és ezt mondta neki: Te romlott és engedetlen fajzat! Jól tudom, hogy te Isai fiát pártolod a magad szégyenére és anyád gyalázatára. ³¹Mert míg Isai fia él a földön, nem lesz belőled és a királyságodból semmi. Azért küldj érte, és hozasd ide hozzám, mert a halál fia ő!

³²Jónátán azonban így válaszolt apjának, Saulnak: Miért kell meghalnia? Mit követett el? ³³Erre Saul feléje dobta a lándzsáját, és át akarta vele ütni. Ekkor megértette Jónátán, hogy apja elhatározta Dávid megölését. ³⁴Majd fölkelt Jónátán az asztaltól izzó haraggal. Nem evett semmit az újhold második napján, mert bántódott Dávid miatt, akit gyalázott az apja.

Dávid és Jónátán búcsúja

³⁵Reggel azután kiment Jónátán a mezőre a Dáviddal megbeszélte időben, és egy kisfiú volt vele. ³⁶Ezt mondta a fiúnak: Szaladj, és keresd meg a nyilakat, amelyeket kilövtél! A fiú elfutott, ő pedig úgy lőtt ki egy nyilat, hogy túlmenjen rajta. ³⁷Amikor a fiú arra a helyre ért, ahova Jónátán a nyilat lőtte, Jónátán utánakiáltott a fiúnak: Messze előtted van a nyilam! ³⁸Még ezt is utánakiáltotta Jónátán a fiúnak: Siess, fuss, meg ne állj! A fiú fölkapta Jónátán nyilát, és visszament az urához. ³⁹A fiú semmiről sem tudott, így csak Jónátán és Dávid értette a dolgot. ⁴⁰Azután odaadta Jónátán a vele levő fiúnak a fegyvereket, és ezt mondta neki: Eredj, vidd be a városba. ⁴¹A fiú elment, Dávid pedig fölkelt a kő déli oldala mellől, arcával a földig hajolt, és háromszor leborult. Azután megcsókolták egymást, megsiratták egymást, míg csak Dávid erőt nem vett magán. ⁴²Akkor ezt mondta Jónátán Dávidnak: Menj el békével!

Abban pedig, amiről mindketten megesküdtünk az ÚR nevére, legyen az ÚR a tanú közöttünk és utódaink között mindörökre!

21

Dávid a nóbi szentélybe menekül

¹Dávid ezután útnak indult, Jónátán pedig visszament a városba. ²Dávid Ahímelek paphoz ment Nóbba. Ahímelek remegve ment Dávid elé, és ezt kérdezte tőle: Miért vagy egyedül, és miért nincs veled senki? ³Dávid ezt felelte Ahímelek papnak: A király megbízásában járok, de azt mondta, hogy senki se tudjon meg semmit arról, amiért elküldött, és amivel megbízott. A legényeket is ezért rendeltem máshová. ⁴Most azért mi van kéznél? Adj nekem öt kenyeret, vagy ami éppen akad! ⁵A pap ezt felelte Dávidnak: Közönséges kenyér nincs nálam, van azonban szent kenyér, de csak akkor, ha a legények megtartóztatták magukat az asszonytól.

⁶Dávid pedig ezt válaszolta a papnak: Valóban el volt tiltva tőlünk az asszony egy ideje. Amikor elindultam, szent volt a legények teste. Ez az út közönséges ugyan, de a testük meg van szentelve. ⁷Ekkor odaadta neki a pap a szent kenyeret, mert nem volt ott más, csak áldozati kenyér, amit el szoktak venni az ÚR színe előtt, és frissen sült kenyeret tesznek oda, ha amazt elvették.

⁸Saul egyik udvari embere, név szerint az edómi Dóég, azon a napon éppen ott volt, mert el volt különítve az ÚR színe előtt. Ő volt Saul pásztorainak a felügyelője. ⁹Dávid azután megkérdezte Ahímelektől: Nincs itt kéznél lándzsa vagy kard? Mert nem hoztam magammal sem a kardomat, sem a fegyvereimet, olyan sürgős volt a király megbízása. ¹⁰A pap így felelt: A filiszteus Góliát kardja, akit te vágtlál le az Élá-völgyben, köpenybe csavarva itt van az éfód mögött. Ha el akarod vinni, vidd el, de ezen kívül nincs itt egyéb. Dávid ezt mondta: Nincs annál megfelelőbb. Add ide!

Dávid Ákis királyhoz menekül

¹¹Dávid még aznap elindult, és Saul előtt Ákíshoz, Gát királyához menekült. ¹²Ákísnak ezt mondták udvari emberei: Hiszen ez Dávid, az ország királya! Róla énekelték a körtáncban:

Megölt Saul ezer embert,
Dávid meg tízezer embert!

¹³Amikor Dávidnak tudomására jutott ez a beszéd, nagyon félni kezdett Ákístól, Gát királyától. ¹⁴Félkegyelműnek tette hát magát előttük, és amikor köztük volt, úgy viselkedett, mint egy eszelős: firkálgatott az ajtószárnyakra, nyálát pedig a szakállára csurgatta. ¹⁵Akkor ezt mondta Ákís az udvari embereinek: Hát nem látjátok, hogy ez az ember bolond? Minek hoztátok ide? ¹⁶Nincs itt elég bolond, idehoztátok még ezt is, hogy a bolondját járja előttem? Egy ilyen kerüljön a házamba?

22

Dávid barlangban rejtőzik el

¹Elment azért onnan Dávid, és az Adullám-barlangba menekült. Amikor meghallották testvérei és apjának egész rokonsága, elmentek hozzá. ²Odasereglett még hozzá mindenféle elnyomott, eladósodott és elkeseredett ember, ő pedig a vezérük lett. Mintegy négyszáz ember volt vele.

³Onnan a móábi Micpébe ment Dávid, és ezt mondta Móáb királyának: Hadd jöjjön közétek apám és anyám, amíg meg nem tudom, hogy Isten mit akar tenni velem. ⁴És odavitte őket Móáb királyához, és ott maradtak nála mindaddig, amíg Dávid a sziklavárban volt. ⁵Gád próféta azonban ezt mondta Dávidnak: Ne maradj a sziklavárban, hanem eredj, menj el Júda földjére! Dávid el is ment, és megérkezett a hereti erdőbe.

⁶Saul pedig tudomást szerzett erről, mert felismerték Dávidot és az embereit. Saul ekkor Gibeában volt a magaslaton, a tamariszkuszfa alatt. Lándzsája a kezében volt, és udvari

emberei mind mellette álltak. ⁷Akkor ezt mondta Saul a mellette álló udvari embereknek: Idehallgassatok, Benjámin fiai! Hát Isai fia adott itt mindenkinek mezőt és szőlőt, és ő tett talán benneteket ezredesekké és századosokká? ⁸Hiszen ti mind összeesküdtetek ellenem, mert senki sem leplezte le előttem, hogy a tulajdon fiam kötött szövetséget Isai fiával. Senki sem szánt meg engem, és nem mondta meg nekem, hogy a tulajdon fiam lázította ellenem a szolgálmat, hogy leseledjék rám. Bizony, így van ez! ⁹Megszólalt erre az edómi Dóég, aki ott állt Saul udvari emberei mellett, és azt mondta: Én láttam, amikor Isai fia Nóbba érkezett Ahímelekhez, Ahítúb fiához. ¹⁰Ő megkérdezte érdekében az URat, ellátta útravalóval, sőt a filiszteus Góliát kardját is odaadta neki.

A nóbi papok kiirtása

¹¹Ekkor hívatta a király Ahímelek papot, Ahítúb fiát és egész rokonságát, a nóbi papokat. Azok el is jöttek mindnyájan a királyhoz. ¹²És ezt mondta Saul: Hallgass ide, Ahítúb fia! ¹³Ő pedig így felelt: Itt vagyok, uram. ¹³Saul megkérdezte tőle: Miért esküdtetek össze ellenem Isai fiával, amikor kenyeret és kardot adtál neki, sőt az ő érdekében Istent is megkérdezted?! Azért, hogy fellázadjon ellenem, és leseledjék rám? Bizony, így van ez! ¹⁴Erre így felelt Ahímelek a királynak: Van-e olyan megbízható ember összes szolgálád között, mint Dávid, a király veje, testőrséged parancsnoka, akit nagyra becsülnek udvarodban? ¹⁵Vajon most kérdeztem meg először az Istent vele kapcsolatban? Egyáltalán nem! Ne vádold mással sem szolgálodat, sem egész rokonságomat, királyom, mert szolgálád mindezekről a dolgokról semmit sem tudott. ¹⁶A király azonban így szólt: Halállal kell lakolnod, Ahímelek, neked és egész rokonságodnak! ¹⁷A mellette álló fegyvereseknek pedig ezt mondta a király: Fogjátok körül és öljétek le az ÚR papjait, mert ők is Dávidot segítették. Hiszen tudták, hogy szökésben van, mégsem jelentették nekem! A király szolgálái azonban nem akartak kezét emelni és rátámadni az ÚR papjaira. ¹⁸Ekkor Dóégnak parancsolta a király: Gyere ide, és támadj rá te a papokra! Az edómi Dóég oda is ment, rátámadt a papokra, és megölt azon a napon nyolcvanöt embert, akik gyolcs éfódot viseltek. ¹⁹Fegyverrel tört Nóbba, a papok városára is: kardélre hányt férfit és nőt, gyermeket és csecsemőt, ökröt, szamarat és bárányt.

²⁰Ahítúb fiának, Ahímeleknek egyik fia azonban, akit Ebjátárnak hívtak, elmenekült, és Dávidhoz szökött. ²¹Ebjátár hírül vitte Dávidnak, hogy Saul megölette az ÚR papjait.

²²Dávid ezt mondta Ebjátárnak: Tudtam én már aznap, amikor ott volt az edómi Dóég, hogy el fog ez árulni Saulnak. Én okoztam apád egész háza népének a vesztét. ²³Maradj nálam, ne félj, mert aki az én életemre tör, az tör a te életedre is. Ezért biztonságban leszel nálam.

23

Dávid megszabadítja Keíla városát

¹Jelentették egyszer Dávidnak, hogy a filiszteusok megtámadták Keílát, és fosztogatják a szérűket. ²Ekkor megkérdezte Dávid az URat: Elmenjek, és megverjem a filiszteusokat? Az ÚR ezt felelte Dávidnak: Menj el, verd meg a filiszteusokat, és szabadítsd föl Keílát! ³De az emberei ezt mondták Dávidnak: Még itt, Júdában is félünk! Csakugyan menjünk el Keílába, a filiszteusok csapatai ellen? ⁴Dávid ismét megkérdezte az URat. Az ÚR pedig így válaszolt neki: Indulj, és menj el Keílába, mert kezedbe adom a filiszteusokat. ⁵Elment tehát Dávid az embereivel Keílába, harcba szállt a filiszteusokkal, elhajtotta jószágaikat, és nagy vereséget mért rájuk. Így szabadította fel Dávid Keíla lakóit. ⁶Amikor Ebjátár, Ahímelek fia Dávidhoz menekült Keílába, az éfódot is magával vitte.

⁷Ezután jelentették Saulnak, hogy Dávid Keílába ment. Akkor ezt mondta Saul: Kezembe adta őt az Isten, hiszen saját magát zárta be azzal, hogy egy kapuval és zárral felszerelt városba ment. ⁸Ezért mozgósította Saul az egész hadinépét, hogy Keíla ellen vonuljon, és körülzárja Dávidot embereivel együtt. ⁹Dávid azonban megtudta, hogy Saul rosszat forral ellene. Ezt mondta Ebjátár papnak: Hozd ide az éfódot! ¹⁰Majd ezt mondta

Dávid: Uram, Izráel Istene! Azt a hírt hallotta szolgálád, hogy Saul ide akar jönni Keílába, hogy elpusztítsa miattam a várost. ¹¹Kiszolgáltatnak-e neki Keíla polgárai? Idejön-e Saul, ahogyan szolgálád hallotta? Uram, Izráel Istene, jelentsd ki szolgálódnak! Az ÚR így felelt: Idejön. ¹²Akkor ezt kérdezte Dávid: Kiszolgáltatnak-e engem és embereimet Saulnak Keíla polgárai? Az ÚR így felelt: Kiszolgáltatnak.

Dávid bujdosása

¹³Felkerekedett tehát Dávid mintegy hatszáz emberével, kivonult Keílából, és mentek, amerre mehettek. Amikor jelentették Saulnak, hogy Dávid elmenekült Keílából, lemondott arról, hogy ellene vonuljon.

¹⁴Dávid a pusztában sziklavárakban tartózkodott. Amikor a Zíf-pusztában, a hegyvidéken lakott, Saul mindennap kereste, de Isten nem adta őt a kezébe. ¹⁵Dávid látva, hogy Saul kivonult ellene, és az életére tör, a Zíf-pusztában az erdőségbe vette be magát.

¹⁶Ekkor elindult Jónátán, Saul fia, és elment Dávidhoz az erdőségbe, és erősítette az Istenbe vetett bizalmát. ¹⁷Ne félj – mondta neki –, nem ér utol apámnak, Saulnak a keze! Te leszel Izráel királya, én pedig a második ember leszek melletted. Apám, Saul is tudja, hogy így lesz. ¹⁸És szövetséget kötöttek egymással az ÚR színe előtt. Dávid az erdőségben maradt, Jónátán pedig hazament. ¹⁹De a zífiek elmentek Saulhoz Gibeába, és ezt mondták: Nálunk rejtőzködik Dávid a sziklavárakban, az erdőségben, a Hakílá-halmon, a sivatagtól délre. ²⁰Ha tehát az a legfőbb kívánságod, ó, király, hogy eljöjj, akkor gyere el, és a mi dolgunk lesz, hogy kiszolgáltassuk őt a királynak. ²¹Saul ezt mondta: Az ÚR is megáld titeket, hogy megszántatok engem. ²²Menjetek, és bizonyosodjatok meg újból! Derítsetek fel és ellenőrizzetek minden helyet, amerre meg szokott fordulni, és azt is, hogy ki látta ott, mert azt mondták nekem, hogy nagyon ravasz ember. ²³Ellenőriztetek és derítsetek fel minden búvóhelyet, ahol csak elbújhatott, és ha biztos híreitek vannak, térjete vissza hozzám, akkor elmegyek veletek. Ha az országban van, felkutatom őt, Júda bármely nemzetségében is legyen! ²⁴Azok elindultak, és elmentek Saul előtt Zífbe. Dávid ekkor embereivel együtt a Máón-pusztában volt, a síkságon, a sivatagtól délre.

²⁵Saul is elment embereivel, hogy megkeresse őt. Dávidnak azonban jelentették a dolgot, ezért elment ahhoz a sziklához, amely a Máón-pusztában van. Meghallotta ezt Saul, és üldözőbe vette Dávidot a Máón-pusztában. ²⁶Saul a hegy egyik oldalán vonult, Dávid és emberei pedig a hegy másik oldalán. Dávid sietve próbált elmenekülni Saul elől, mert Saul és emberei már kezdték bekeríteni Dávidot és embereit, hogy elfogják őket. ²⁷De követ érkezett Saulhoz ezzel az üzenettel: Siess, gyere, mert betörték a filiszteusok az országba! ²⁸Ekkor visszatért Saul Dávid üldözéséből, és a filiszteusok ellen vonult. Ezért hívják azt a helyet Mahlekót-sziklának.

24

Dávid megkíméli Saul életét

¹Ezután elvonult onnan Dávid, és Éngedi sziklavárában tartózkodott.

²Amikor visszatért Saul a filiszteusok üldözéséből, jelentették neki, hogy Dávid Éngedi pusztájában van. ³Maga mellé vett Saul egész Izráelből háromezer válogatott embert, és elment, hogy megkeresse Dávidot és embereit a Zerge-szikláknál. ⁴Amikor az út menti juhaklokhoz ért, volt ott egy barlang. Saul bement oda, hogy a szükségét elvégezze. Dávid pedig embereivel együtt éppen a barlang legmélyén tartózkodott. ⁵Akkor az emberei ezt mondták Dávidnak: Nézd, ez az a nap, amelyről azt mondta neked az ÚR, hogy kezedbe adja ellenségedet. Tégy vele, amit jónak látsz! Erre fölkelt Dávid, és lopva levágta Saul köpenyének a sarkát. ⁶Dávidnak azonban megesett rajta a szíve, miután levágta Saul köpenyének a sarkát, ⁷és ezt mondta embereinek: Mentsen meg az ÚR attól, hogy ilyen dolgot kövessenek el az én uram, az ÚR fölkentje ellen, és kezet emeljek rá, hiszen az ÚR fölkentje ő!

⁸Így fékezte meg Dávid az embereit, és nem engedte, hogy Saulra támadjanak. Saul pedig kiment a barlangból, és útjára indult. ⁹Ezután Dávid is fölkel, kiment a barlangból, és Saul után kiáltott: Uram, királyom! Saul ekkor hátratekintett, Dávid pedig arccal a földig hajolt, és leborult előtte.

¹⁰Akkor ezt mondta Dávid Saulnak: Miért hallgatsz olyanok szavára, akik azt állítják, hogy Dávid a vesztedre tör?! ¹¹Hiszen most a saját szemeddel láthatad, hogy kezembe adott az ÚR a barlangban. Mondták is, hogy öljelek meg, de én megszántalak, és ezt mondtam: Nem emelek kezét az én uramra, mert az ÚR fölkentje ő. ¹²Nézd csak, atyám, itt van a köpenyed sarka a kezemben. Amikor levágtam a köpenyed sarkát, nem gyilkoltalak meg. Értsd meg ebből, és lásd be, hogy nem akarok semmi rosszat vagy hűtlenséget elkövetni ellened, és nem vétkeztem ellened, bár te a vesztedre törsz, hogy elvedd az életemet. ¹³Az ÚR tegyen igazságot köztünk, az ÚR álljon értem bosszút rajtad, de én nem emelek rád kezét. ¹⁴Ahogy az ősi példabeszéd mondja: Gonoszoktól ered a gonoszság. Nem emelek hát kezét rád! ¹⁵Ki ellen vonult ki Izráel királya? Kit üldözől? Egy döglött kutyát vagy egy árva bolhát? ¹⁶Legyen azért az ÚR a bíró, és tegyen igazságot közöttünk! Vizsgálja meg és perelje peremet, és szolgáltasson nekem igazságot veled szemben!

¹⁷Miután Dávid mindezeket elmondta Saulnak, megkérdezte Saul: A te hangod ez, Dávid fiam? És Saul hangosan sírni kezdett. ¹⁸Azután ezt mondta Dávidnak: Te igazabb vagy nálam, mert te jól bántál velem, bár én rosszul bántam veled. ¹⁹Te most tudtomra adtad, milyen jót tettél velem: az ÚR a kezembe adott, és mégsem öltél meg. ²⁰Ha valaki rátalál ellenségére, sértetlenül bocsátja-e útjára? Jóval fizessen neked az ÚR azért, amit ma tettél velem! ²¹Mert magam is tudom, hogy te biztosan király leszel, és te teszed majd Izráel királyságát maradandóvá. ²²Esküdj meg most az Úrra, hogy ha meghalok, nem irtod ki utódaimat, és nem töröld ki nevemet a nemzetségemből! ²³Dávid megesküdött Saulnak. Saul akkor hazament, Dávid pedig embereivel együtt fölment a sziklavárba.

25

Sámuel halála. Nábál és Abígajil

¹Amikor Sámuel meghalt, összegyűlt egész Izráel, meggyászolták, és eltemették őt otthon, Rámában. Dávid pedig elindult, és elment Párán pusztájába.

²Élt egy ember Máónban, akinek a gazdasága Karmelban volt. Igen jómódú volt; háromezer juhot és ezer kecskét tartott. Éppen a juhokat nyírta Karmelban. ³A férfit Nábálnak, a feleségét Abígajilnak hívták. Az asszony okos és szép, a férfi azonban durva és rossz természetű volt, Káléb nemzetségéből való. ⁴Amikor meghallotta Dávid a pusztában, hogy Nábál a juhait nyírja, ⁵elküldött Dávid tíz legényt. Ezt mondta Dávid a legényeknek: Menjete el Karmelba, és ha megérkeztek Nábálhoz, köszöntsétek a nevemben békességgel. ⁶Ezt mondjátok neki: Békesség neked, békesség házad népének, békesség mindenednek! ⁷Most hallom, hogy juhaidat nyírják. Tudod, hogy amikor velünk voltak a pásztoraid, mi nem bántottuk őket. Semmijük sem tűnt el az alatt az idő alatt, amíg Karmelban voltak. ⁸Kérdezd meg a szolgálóidat, ők is megmondják neked. Nézz jóindulattal ezekre a legényekre, hiszen örömnappra érkeztünk. Adj azért ajándékot tehetséged szerint szolgálóidnak és fiadnak, Dávidnak!

⁹Amikor megérkeztek Dávid legényei, elmondták mindezeket Nábálnak Dávid nevében, azután várakoztak. ¹⁰Nábál azonban így válaszolt Dávid szolgálóinak: Ki az a Dávid, ki az az Isai fia? Olyan sok szolga van manapság, aki elszökött urától. ¹¹Talán fogjam a kenyeremet, vizemet, levágtam marháimat, amelyeket a nyíróknak vágtam le, és adjam olyan embereknek, akikről azt sem tudom, hová valók? ¹²Erre megfordultak Dávid legényei, és visszatértek. Amikor megérkeztek, elmondták neki mindezeket. ¹³Akkor ezt mondta Dávid az embereinek: Kösse fel mindenki a kardját! És felkötötte mindenki a kardját, Dávid is

felkötötte a kardját, és felvonult Dávid után mintegy négyszáz ember, kétszáz pedig ott maradt a fölszerelésnél.

¹⁴Abígajilnak, Nábál feleségének azonban megmondta az egyik legény, hogy Dávid követeket küldött a pusztából, hogy áldással köszöntsék urukat, de ő rájuk förmedt. ¹⁵Pedig azok az emberek igen jók voltak hozzánk. Nem is volt bánatódásunk, és semmink sem tűnt el az alatt az idő alatt, amíg velük jártunk, amikor a mezőn voltunk. ¹⁶Olyanok voltak nekünk éjjel-nappal, mint egy várfal, amíg a közelükben őriztük a nyáját. ¹⁷Most már neked kell tudnod és látnod, hogy mitévő légy, mert kész a veszedelem urunk és egész háza népe ellen. De ő olyan megátalkodott ember, hogy nem lehet beszélni vele.

¹⁸Akkor Abígajil sietve vett kétszáz kenyeret, két tömlő bort és öt juhok elkészítve, öt mérték pörkölt búzát, száz csomó aszú szőlőt, kétszáz fügekalácsot, és szamarakra rakta. ¹⁹A legényeinek ezt mondta: Menjetek előttem, én is megyek utánatok. De a férjének, Nábálnak nem szólt semmit. ²⁰Amikor a számaron ülve egy hegy takarásában ment lefelé, Dávid éppen szemközt jött lefelé embereivel együtt, és hirtelen összetalálkozott velük. ²¹Dávid azt mondta: Bizony, hiába vigyáztam ennek az embernek mindenére a pusztában, hogy semmi se vesszen el abból, ami az övé, mert ő a jót rosszal viszonzta. ²²Úgy bánjon Isten Dávid ellenségeivel most és mindenkor, hogy reggelre egyetlen férfit sem hagyok meg mindabból, ami az övé! ²³Amikor Abígajil megpillantotta Dávidot, sietve leszállt a számarról, arcra esett Dávid előtt, és a földre borult. ²⁴Lábai elé borult, és ezt mondta: Uram, én vagyok a bűnös! Hadd szóljon mégis hozzád szolgálóleányod, és hallgasd meg szolgálóleányod szavát! ²⁵Kérlek, uram, ne törődj Nábállal, ezzel a megátalkodott emberrel, mert olyan ő, amilyen a neve. Bolond a neve, hát bolondságot csinál. A te szolgálóleányod azonban nem látta az én uram legényeit, akiket küldtél. ²⁶Most pedig, uram, az élő Úrra és az életemre mondom, hogy az ÚR tartott téged vissza a vérontástól és attól, hogy te magad állj bosszút. Úgy járjanak ellenségeid, mint Nábál, és akik vesztetre törnek, uram! ²⁷Ezt az ajándékot pedig, amelyet szolgálóleányod hozott neked, uram, adják a legényeknek, akik az én urammal járnak együtt! ²⁸Bocsásd meg azért szolgálóleányod hibáját, mert a te házat, uram, bizonyosan maradandóvá teszi az ÚR, hiszen az ÚR harcait harcolod, uram, és nincs benned semmi rossz, mióta élsz. ²⁹És ha akad, aki üldöz, és az életedre tör, az életed, uram, akkor is az élők erszényébe lesz kötve Istenednél, az Úrnál. Ellenségeid életét pedig parittyája közepéből hajítja el! ³⁰Ha majd az ÚR véghez viszi az én urammal mindazt a jót, amit megígért, és Izráel fejedelmévé tesz meg téged, ³¹akkor ne legyen egy ilyen botlásod, és ne furdaljon, uram, a lelkiismeret, hogy ok nélkül ontottál vért, és te magad álltál bosszút, uram! És ha majd az ÚR jót tesz veled, uram, ne feledkezz meg szolgálóleányodról!

³²Akkor ezt mondta Dávid Abígajilnak: Áldott az ÚR, Izráel Istene, hogy elem küldött most téged. ³³Áldott a te okosságod, és áldott vagy te magad is, mert megakadályoztál ma a vérontásban és abban, hogy én magam álljak bosszút. ³⁴Bizony, az élő Úrra, Izráel Istenére mondom, aki visszatartott attól, hogy rosszat tegyék veled: ha nem jössz elem sietve, akkor reggelre egyetlen férfi sem maradt volna Nábál házában! ³⁵Azután átvette Dávid az asszonytól, amit hozott, és ezt mondta neki: Menj haza békességgel! Lásd, hallgattam a szavadra, és megbocsátottam.

³⁶Amikor Abígajil visszaérkezett Nábálhoz, olyan lakoma volt a házában, akár egy király lakomája. Nábál jó hangulatban volt, de annyira részeg, hogy az asszony egyáltalán nem mondott el neki semmit egészen reggelig. ³⁷Reggel azután, amikor Nábál kijózanodott, a felesége elmondta neki ezeket a dolgokat. Erre elhalt a szíve, és szinte kövé dermedt.

³⁸Mintegy tíz nap múlva aztán megverte az ÚR Nábált, és meghalt.

³⁹Amikor meghallotta Dávid, hogy meghalt Nábál, így szólt: Áldott az ÚR, mert perbe szállt helyettem Nábállal, aki gyalázott engem; visszatartotta szolgálóját a gonoszságtól, és visszafordította az ÚR a gonoszságot Nábál fejére! Azután üzenetet küldött Dávid Abígajilnak, hogy el akarja venni feleségül.

⁴⁰Dávid szolgálói elmentek Abígajilhoz Karmelba, és így szóltak hozzá: Dávid küldött bennünket hozzád, mert el akar venni feleségül. ⁴¹Az asszony fölkelt, arccal a földre borult, és ezt mondta: A te szolgálóleányod rabszolga lesz, és uram szolgálójának a lábát fogja mosni.

⁴²Azután Abígajil sietve készülődött, és számárra ült, öt cselédlány kísérte. Elment Dávid követeivel, és a felesége lett.

⁴³A jezezeeli Ahínóamot már korábban elvette Dávid, így ez a kettő lett a felesége.

⁴⁴Saul pedig a leányát, Míkalt, Dávid feleségét a Gallímból való Paltíhoz, Lajis fiához adta.

26

Dávid újból megkíméli Saul életét

¹A zífiek elmentek Saulhoz Gibeába, és jelentették neki: Dávid a Hakílá-halmon rejtőzik, a sivatagtól keletre! ²Ezért elindult Saul, és elment a Zíf-pusztába háromezer válogatott izráeli emberrel, hogy megkeresse Dávidot a Zíf-pusztában. ³Saul a Hakílá-halmon, a sivatagtól keletre, az út mellett ütött tábort. Dávid is a pusztában tartózkodott. Amikor megtudta, hogy Saul utánajött a pusztába, ⁴kémekeket küldött ki Dávid, és megtudta, hogy csakugyan megérkezett Saul.

⁵Ekkor elindult Dávid, és odament arra a helyre, ahol Saul táborozott, és megnézte Dávid azt a helyet, ahol Saul és hadseregparancsnoka, Abnér, Nér fia feküdt. Saul ugyanis a szekértáborban feküdt, a hadinép pedig körülötte táborozott. ⁶Dávid ekkor megkérdezte a hettita Ahímelektől és Abísajtól, Cerújá fiától, Jóáb testvérétől: Ki jön el velem Saul táborába? Abísaj így felelt: Én elmegyek veled. ⁷Amikor Dávid és Abísaj éjjel bement a hadinép közé, látták, hogy Saul ott fekszik és alszik a szekértáborban, lándzsája pedig a földre szúrva ott van a fejénél. Abnér és a hadinép pedig körülötte feküdt.

⁸Akkor ezt mondta Abísaj Dávidnak: Most kezdedbe juttatta Isten az ellenségedet. Hadd szögezzem hát a földhöz a lándzsámmal! Egyetlen döfés is elég, másakra már nem lesz szükség! ⁹Dávid azonban ezt felelte Abísajnak: Ne öld meg, mert ki emelhet büntetlenül kezét az ÚR fölkejtjére?! ¹⁰Majd ezt mondta Dávid: Az élő Úrra mondom, hogy megveri őt az ÚR: vagy úgy, hogy eljön halála napja, vagy úgy, hogy harcba megy, és ott vész el. ¹¹Az ÚR őrizzen meg attól, hogy kezét emeljek az ÚR fölkejtjére! Csak a lándzsát vedd el a feje mellől meg a vizes korsót, és menjünk! ¹²Fogta hát Dávid a lándzsát meg a vizes korsót Saul feje mellől, és elmentek. Senki sem látta, senki sem vette észre, senki sem ébredt fel, hiszen mindenki aludt, mert az ÚR mély álmot bocsátott rájuk.

Dávid és Saul ismét kibékül

¹³Ezután átment Dávid a túlsó oldalra, megállt messze a hegy tetején, úgyhogy nagy volt a távolság köztük. ¹⁴Így kiáltott Dávid a hadinépnek és Abnérnak, Nér fiának: Abnér, nem válaszolsz? Abnér így válaszolt: Ki vagy te, hogy így kiáltozol a királynak? ¹⁵Dávid ezt felelte Abnérnak: Te lennél az az ember, akihez fogható nincsen Izráelben? Miért nem vigyáztál uradra, a királyra? Hiszen bement valaki a nép közül, hogy megölje uradat, a királyt!

¹⁶Bizony, nem végezted jól a dolgot! Az élő Úrra mondom, hogy halál fiait vagytok, mert nem őriztéték uratokat, az ÚR fölkejtjét! Nézd csak meg, hová lett a király lándzsája és a vizeskorsó a feje mellől?

¹⁷Saul megismerte Dávid hangját, és ezt kérdezte: Nem a te hangod ez, Dávid fiam? Dávid így felelt: De az én hangom, uram, királyom. ¹⁸Miért üldözi szolgálóját az én uram? – kérdezte. – Mit követtem el, vagy miféle gonoszságon járna az eszem? ¹⁹Most azért hallgassa meg, uram, királyom, szolgálójának a szavát. Ha az ÚR ingerelt föl ellenem, ő kiengesztelhető áldozattal. De ha emberek, akkor legyen rajtuk az ÚR átka, mert elűztek engem, hogy ne tartozzam az ÚR örökségéhez, és ezt mondták: Eredj, szolgálj más isteneknek! ²⁰Ne hulljon azért vérem a földre az ÚR színétől távol! Mert hadba vonult Izráel királya, hogy megkeressen egy árva bolhát; mint fogolymadarat, üldöz a hegyeken. ²¹Akkor ezt mondta Saul: Vétkeztem!

Térj vissza, Dávid fiam! Nem követek el többé ellened gonoszsgot, hiszen megkímélted ma az életem! Bizony, ostoba voltam, és súlyos hibát követtem el. ²²Dávid így válaszolt: Itt van a király lándzsája. Jöjjön át egy legény, és vigye el! ²³Az ÚR mindenkinek megfizet a maga igazsága és hűsége szerint, mert az ÚR a kezembe adott ma téged, de én nem akartam kezet emelni az ÚR fölkejtjére. ²⁴Ahogy én ma megkíméltem a te életed, úgy kímélje meg az én életemet is az ÚR, és mentsen meg engem minden nyomorúságtól! ²⁵Akkor ezt mondta Saul Dávidnak: Légy áldott, Dávid fiam! Bármibe fogsz, véghez fogod vinni. Akkor Dávid elment a maga útjára, Saul pedig visszatért a maga lakóhelyére.

27

Dávid a filiszteusok között

¹Dávid azonban ezt gondolta: Egy napon mégis el kell pusztulnom Saul kezétől. Legjobb lesz gyorsan elmenekülnöm a filiszteusok földjére. Akkor majd hiába üldöz engem Saul Izráel egész területén, megmenekülök a kezéből. ²Elindult azért Dávid, és átment hatszáz emberével együtt Ákíshoz, Máók fiához, Gát királyához. ³Letelepedett Dávid Ákísnál Gátban embereivel együtt, mindegyik a maga háza népével, Dávid is a két feleségével: a jezréeli Ahínóammal és a karmeli Abígajillal, Nábál volt feleségével. ⁴Amikor jelentették Saulnak, hogy Dávid Gátba menekült, nem kereste tovább.

⁵Egyszer azt mondta Dávid Ákísnak: Ha jóindulattal vagy hozzám, adj nekem helyet az egyik mezővárosban, hogy ott lakjam. Miért lakjék szolgád veled együtt a király városában? ⁶Akkor neki adta Ákís Ciklágot – így lett Ciklág Júda királyaié mindmáig.

⁷Az az idő, amíg Dávid a filiszteusok mezején lakott, egy esztendő és négy hónap volt. ⁸Egyszer felvonult Dávid embereivel együtt, és megtámadták a gesúriakat, a gézerieket és az amálékiakat. Ezek voltak ősidóktól fogva annak a földnek a lakói Súr felé menet Egyiptom országáig. ⁹Valahányszor Dávid betört egy területre, sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, és elvitt juhot és marhát, szamarat, tevét és ruhaneműt, azután visszament Ákíshoz.

¹⁰Amikor Ákís ilyenkor megkérdezte, hogy most éppen hová törtek be, Dávid ilyeneket felelt: Júda déli részére! A jerahmeéliek déli területeire! A kéniek déli területére! ¹¹Dávid nem hagyott életben, és nem vitt Gátba sem férfit, sem asszonyt, hogy ne mondhassák el: Ezt meg ezt csinálta Dávid! Ez volt a szokása egész idő alatt, amíg a filiszteusok mezején lakott.

¹²Ákís pedig bizalmába fogadta Dávidot, mert ezt gondolta: Nagyon meggyűlöltette magát a népével, Izráellel, ezért örökre az én szolgám marad.

28

A filiszteusok háborúra készülnek

¹Abban az időben a filiszteusok összevonták a csapataikat, hogy megütközzenek Izráellel. Ákís ezt mondta Dávidnak: Tudd meg, hogy velem együtt neked is hadba kell vonulnod embereiddel együtt! ²Dávid ezt felelte Ákísnak: Akkor te már azt is tudod, hogy mit kell tennie szolgádnak. Ákís ezt mondta Dávidnak: Úgy van! Testörömmé teszek erre az időre.

³Közben meghalt Sámuel. Meggyászolta egész Izráel, és eltemették városában, Rámában. Saul pedig eltávolította az országból a halottidézőket és jövendőmondókat.

⁴A filiszteusok tehát összegyűltek, benyomultak, és Súném mellett ütöttek tábor. Saul is összegyűjtötte egész Izráelt, és tábort ütött a Gilbóá-hegyvidéken. ⁵Amikor azonban Saul meglátta a filiszteusok táborát, megijedt, és hevesen kezdett verni a szíve. ⁶Megkérdezte Saul az URat, de az ÚR nem válaszolt neki sem álomban, sem az úrímval, sem a próféták által.

Saul az éndóri halottidézőnél

⁷Akkor ezt mondta Saul az udvari embereinek: Keressetek nekem egy halottidéző asszonyt! Elmegyek hozzá, és megkérdezem őt. Udvari emberei ezt felelték neki: Van itt Éndórban egy halottidéző asszony. ⁸Saul ekkor elváltoztatta a külsejét, más ruhát vett magára, és elment két

emberével. Amikor éjjel odaértek az asszonyhoz, ezt mondta: Kérj jövendölést a halottaktól, és idézd meg nekem, akit mondok neked! ⁹De az asszony ezt felelte: Magad is tudod, mit tett Saul, hogyan irtotta ki az országból a halottidézőket és a jövendőmondókat. Miért akarsz csapdába ejteni és megöletni engem? ¹⁰De megesküdt nekik Saul az Úrra: Az élő Úrra mondom, hogy nem ér téged büntetés emiatt. ¹¹Az asszony ekkor megkérdezte: Kit idézzek meg neked? Ő így felelt: Sámuelt idézd meg nekem! ¹²Amikor az asszony meglátta Sámuel, hangosan felkiáltott, és ezt mondta Saulnak: Miért szedtél rá? Hiszen te vagy Saul! ¹³De a király ezt mondta neki: Ne félj! Mit láttál? Az asszony ezt felelte Saulnak: Isten-félét látok feljönni a földből. ¹⁴Saul megkérdezte tőle: Hogyan néz ki? Az asszony így felelt: Egy öregember jön fölfelé, palástba burkolózva. Ebből megtudta Saul, hogy Sámuel az; ezért arccal a földig hajolt, és leborult előtte.

¹⁵Sámuel ezt mondta Saulnak: Miért háborgattál és idéztél meg engem? Saul így felelt: Igen nagy bajban vagyok. Megtámadtak a filiszteusok; Isten pedig eltávozott tőlem, és nem felel többé sem próféták által, sem álomban. Téged hívtalak tehát, hogy tudasd velem, mit kell tennem.

¹⁶De Sámuel ezt mondta: Miért kérdezel engem, ha az ÚR eltávozott tőled, és az ellenséged lett?! ¹⁷Úgy cselekedett az ÚR, ahogyan általam megmondtam: kiragadta kezedből a királyságot az ÚR, és másnak, Dávidnak adta. ¹⁸Mivel nem hallgattál az ÚR szavára, és nem izzó haragja szerint bántál Amálékkal, azért bánik most veled így az ÚR. ¹⁹Sőt az ÚR veled együtt Izráelt is a filiszteusok kezébe adja, te pedig holnap fiaiddal együtt velem leszel. Még Izráel táborát is a filiszteusok kezébe adja az ÚR.

²⁰Ekkor Saul hirtelen teljes hosszában elzuhant a földön, annyira megrémült Sámuel szavaitól. Semmi erő sem volt benne, mert egész nap és egész éjjel nem evett semmit. ²¹Az asszony pedig odament Saulhoz, és látva, hogy nagyon megrémült, ezt mondta neki: Látod, szolgálóleányod hallgatott szavadra. Kockára tettem az életemet, és hallgattam arra, amit mondtál nekem. ²²Most azért te is hallgass szolgálóleányod szavára! Hadd tegyek eléd egy falat kenyeret, és egyél, hogy legyen erőd, amikor útra kelsz. ²³Ő azonban vonakodva ezt mondta: Nem eszem. De udvari emberei, sőt az asszony is addig unszolták, míg végre szót fogadott nekik, fölkeltek a földről, és az ágyra ült. ²⁴Volt az asszony házában egy hízott borjú. Sietve levágta, majd lisztet vett elő, meggyúrta, és megsütötte kovásztalan lepénynek.

²⁵Odavitte Saulnak és udvari embereinek, azok pedig ettek. Azután fölkeltek, és elmentek még azon az éjszakán.

29

A filiszteusok nem bíznak Dávidban

¹A filiszteusok Aféknál vonták össze csapataikat, Izráel pedig Jezeélben, a forrásnál táborozott. ²Amikor a filiszteusok városfejedelmei ezredeikkel és századaikkal együtt fölvonultak, Dávid a maga embereivel Ákís mögött vonult. ³De a filiszteusok vezérei ezt kérdezték: Mit keresnek itt ezek a héberek? Ákís így felelt a filiszteusok vezéreinek: Dávid ez, Izráel királyának, Saulnak az udvari embere, aki már jó ideje, évek óta nálam van! Nem találtam benne semmi kivetnivalót attól a naptól fogva, hogy átpártolt hozzánk, mindmáig.

⁴A filiszteusok vezérei azonban felháborodva ezt mondták neki: Küldd el ezt az embert, térjen vissza a maga helyére, amelyet kijelöltél neki! Ne jöjjön velünk a csatába, nehogy az ellenfelünk legyen, amikor harcra kerül a sor. Mert mivel nyerhetné vissza jobban ura kegyeit, mint ezeknek az embereknek a fejével? ⁵Hiszen ez az a Dávid, akiről így énekelnek a körtáncban:

Megölt Saul ezer embert,

Dávid meg tízezer embert!

⁶Ákís ezért magához hívatta Dávidot, és ezt mondta neki: Az élő Úrra mondom, hogy én becsületes embernek tartalak, és jónak látom, hogy velem együtt járj-kelj a táborban, mert

semmi rosszat sem találtam benned attól a naptól fogva, hogy eljöttél hozzám, mindmáig. De a városfejedelmek nem bíznak benned. ⁷Most azért térj vissza békével, és ne tégy semmit, amit rosszallanának a filiszteusok városfejedelmei!

Dávid visszamegy Ciklágba

⁸Dávid ezt felelte Ákísnak: Mit követtem el, és mi kivetnivalót találtál szolgálásban azóta, hogy nálad vagyok, mindmáig? Miért nem mehetek el harcolni az én uram, királyom ellenségei ellen? ⁹Ákís ezt felelte Dávidnak: Tudom, hogy te megbízható vagy, akár az Isten angyala, de a filiszteusok vezérei megmondták, hogy nem vonulhatsz velünk a harcba. ¹⁰Most azért kelj föl korán reggel urad szolgálóival együtt, akik veled jöttek. Keljete föl korán reggel, mihelyt kivilágosodik, és menjetek el! ¹¹Dávid tehát korán fölkelt embereivel együtt, hogy még reggel elmenjen, és visszatérjen a filiszteusok földjére. A filiszteusok pedig fölvonultak Jezréelbe.

30

Az amálékiak feldúlják Ciklágot

¹Mire Dávid harmadnapra embereivel együtt Ciklágba érkezett, az amálékiak betörték a Délvidékre meg Ciklágba, földúlták és fölperzselték Ciklágot. ²Fogságba vitték az ottani asszonyokat; nem öltek meg sem kicsinyt, sem nagyot, hanem elhajtották őket, és elmentek útjukra. ³Amikor Dávid embereivel együtt megérkezett a városba, látták, hogy azt fölperzselték, feleségeiket, fiaikat és leányaikat pedig fogságba hurcolták. ⁴Ekkor hangos sírásra fakadt Dávid és a vele levő nép, míg végül erejük sem maradt a sírásra. ⁵Dávid két feleségét is fogságba hurcolták: a jezréeli Ahínóamot és Abígajilt, a karmeli Nábál volt feleségét. ⁶Dávid nagyon szorult helyzetbe jutott: a nép már arról beszélt, hogy megkövezi, annyira el volt keseredve az egész nép a fiai és leányai miatt. Dávid azonban erőt kapott Istenétől, az Úrtól.

⁷Ezt mondta Dávid Ebjátár papnak, Ahímelek fiának: Hozd ide az éfódot! És Ebjátár odavitte Dávidnak az éfódot. ⁸Dávid pedig megkérdezte az Urat: Üldözsem-e azt a rablócsapatot? Utolérem-e őket? Ő pedig így felelt neki: Üldözd, mert biztosan utoléred őket, és kiszabadíthatod a tieidet. ⁹Akkor elindult Dávid hatszáz emberével együtt. Amikor a Beszór-patakhöz értek, egy részük megállt. ¹⁰Dávid négyszáz emberrel folytatta az üldözést, hiszen kétszázan megálltak: ezek túl fáradtak voltak már ahhoz, hogy átkelhessenek a Beszór-patakon.

¹¹Akkor találtak a mezőn egy egyiptomi embert, és Dávidhoz vitték. Adtak neki kenyeret, hogy egyék, és megittatták vízzel. ¹²Adtak neki egy fügekalácsot és két szőlőkalácsot. Ő evett, és magához tért, mert három nap és három éjjel sem kenyeret nem evett, sem vizet nem ivott.

¹³Dávid ezt kérdezte tőle: Ki a gazdád, és hová való vagy? Ő így felelt: Egyiptomi ifjú vagyok, egy amáléki ember szolgálja, de itthagytam a gazdám, mert három nappal ezelőtt megbetegedtem. ¹⁴Betörtünk a kerétiak déli vidékére meg Júda és Káléb déli területére, és felperzseltük Ciklágot. ¹⁵Dávid megkérdezte tőle: Elvezetsz bennünket ahhoz a rablócsapathoz? Az így felelt: Esküdj meg nekem az Istenre, hogy nem ölsz meg, és nem szolgáltatasz vissza engem a gazdámnak, és akkor elvezetlek ahhoz a rablócsapathoz.

Dávid kiszabadítja a ciklágiakat

¹⁶El is vezette hozzájuk; azok pedig az egész vidéken elszéledve ettek-ittak és táncoltak, mert igen nagy volt a zsákmány, amit a filiszteusok földjén és Júda földjén szereztek. ¹⁷Dávid virradattól másnap estig vágta őket, és senki sem menekült meg közülük, csak négyszáz ifjú, akik tevére ülve elvágattak. ¹⁸Így mentett meg Dávid mindent, amit az amálékiak elvittek. Két feleségét is megmentette Dávid. ¹⁹Semmijük sem hiányzott a zsákmányból, sem kicsiny, sem nagy, sem fiúk, sem lányok, semmi, amit elvettek tőlük; mindent visszaszerzett Dávid.

²⁰A juhokat és marhákat is mind visszavette Dávid. Ezt a jószágot előtte terelték, és azt mondták: Ez Dávid zsákmánya!

²¹Dávid visszaért ahhoz a kétszáz emberhez, akik fáradtak voltak ahhoz, hogy Dávidot kövessék, és ezért otthagya őket a Beszór-pataknál; ezek elébe mentek Dávidnak és a vele levő népnek. Dávid odalépett hozzájuk, és békességgel köszöntötte őket. ²²Akkor néhány gonosz és elvetemült ember azok közül, akik elmentek Dáviddal, így kezdett beszélni: Mivel ezek nem jöttek velünk, ne adjunk nekik a zsákmányból, amit megmentettünk, hanem mindegyiknek csak a feleségét és a gyermekeit. Vigyék el őket, és menjenek! ²³Dávid azonban így felelt: Testvéreim! Ne bánjatok így azzal, amit az ÚR adott nekünk! Mert ő őrzött meg bennünket, és ő adta kezünkbe a bennünket kifosztó rablócsapatot. ²⁴Hogy is hallgathatnánk rátok ebben? Hanem amekkora a része annak, aki elment a harcba, akkora legyen annak is a része, aki a fölszerelésnél maradt; egyforma részt kapjanak! ²⁵És így lett ez attól a naptól fogva azután is: rendelkezéssé és szokássá tették ezt Izráelben mindmáig.

²⁶Amikor megérkezett Dávid Ciklágba, küldött a zsákmányból Júda véneinek, a barátainak, ezzel az üzenettel: Nektek szóló ajándék ez az ÚR ellenségeinek zsákmányából! ²⁷Küldött a Bételben, Rámót-Negebben és Jattírban lakóknak, ²⁸az Aróérban, Szifmótban és Estemóában lakóknak, ²⁹a Rákálban, a jerahmeéliek városaiban és a kéniek városaiban lakóknak, ³⁰a Hormában, Bór-Ásánban és Atákban lakóknak, ³¹a Hebrónban és mindazokon a helyeken lakóknak, ahol megfordult Dávid az embereivel.

31

Saul halála és temetése (Vö. 1Krón 10)

¹Eközben a filiszteusok megütköztek Izráellel, és az izráeliek megfutamodtak a filiszteusok előtt. Elesettek borították a Gilbóa-hegyet. ²A filiszteusok Saulnak és fiainak a nyomába szegődtek, és megölték a filiszteusok Jónátánt, Abínádábot és Malkisúát, Saul fiait. ³Heves küzdelem dúlt Saul körül, de végül eltalálták az íjászok. Súlyosan megsebesítették az íjászok, ⁴azért ezt mondta Saul a fegyverhordozójának: Húzd ki a kardod, és szúrj le vele, hogy ha ideérnek ezek a körülmételetlenek, ne ők szúrjanak le, és ne üzzenek gúnyt belőlem! De a fegyverhordozó nem akarta megtenni, mert nagyon félt. Ekkor fogta Saul a kardját, és beledölt. ⁵Amikor látta a fegyverhordozója, hogy meghalt Saul, ő is a kardjába dőlt, és meghalt vele együtt. ⁶Így halt meg Saul azon napon, vele együtt a három fia, a fegyverhordozója meg az összes embere. ⁷Amikor látták azok az izráeliek, akik a völgyön és a Jordánon túl laktak, hogy az izráeliek megfutamodtak, és Saul is meghalt fiaival együtt, elhagyták a városokat, és elmenekültek, a filiszteusok pedig odajöttek, és letelepedtek azokban.

⁸Másnap eljöttek a filiszteusok, hogy kifosszák az elesetteket. Megtalálták Sault és három fiát is, amint ott feküdtek a Gilbóa-hegyen. ⁹Leválták a fejét, megfosztották fegyverzetétől, és körbeküldték a filiszteusok földjén, hogy megvigyék az örömhírt bálványaik templomába és a népnek. ¹⁰Fegyverzetét az Astarte templomában helyezték el, holttestét pedig kiakasztották Bét-Seán várfalára.

¹¹Amikor azonban meghallották Jábés-Gileád lakói, hogy mit tettek Saullal a filiszteusok, ¹²harcosaik elindultak, egész éjjel meneteltek, és leszedték Saulnak és fiainak a holttestét Bét-Seán várfaláról. Hazamentek Jábésba, és ott elégették azokat. ¹³Csontjaikat pedig összeszedték, és eltemették a jábési tamariszkuszfa alatt, majd hétnapos böjtöt tartottak.